

Výroční zpráva programu **Zelená úsporám** za rok 2013

Obsah

1. Abstrakt	5	5. Organizační struktura Programu	19
2. Úvod	9	5.1. Kupci AAUS	19
2.1. Zpracování výroční zprávy	9	5.1.1. New Energy and Industrial Development Organisation (NEDO, Japonsko)	21
2.2. Zaměření a zdroj financování Programu	9	5.1.2. Mitsui & Co. (Japonsko)	22
2.3. Cíle a přínosy Programu	10	5.1.3. Rakousko	22
3. Popis Programu	12	5.1.4. Španělsko	22
3.1. Členění Programu	12	5.1.5. Světová banka	22
3.2. Podporovaná opatření	13	5.2. Ministerstvo životního prostředí	23
3.2.1. Oblast A – Úspory energie na vytápění	13	5.3. Státní fond životního prostředí ČR	23
3.2.2. Oblast B – Výstavba v pasivním energetickém standardu	13	5.3.1. Úsek řízení ostatních programů	23
3.2.3. Oblast C – Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody	14	5.3.2. Další důležitá oddělení ve struktuře SFŽP ČR	25
3.2.4. Oblast D – Dotační bonus	14	5.4. Rada SFŽP ČR	26
3.2.5. Oblast E – Dotace na přípravu a realizaci podporovaných opatření v rámci Programu	15	5.5. Řídící výbor Programu	27
3.2.6. Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru	15	5.6. Monitorovací výbor Programu	28
3.3. Obecné podmínky Programu	15	5.7. Banky zapojené do administrace Programu	29
3.3.1. Čerpání podpory	15	6. Kontroly	30
3.3.2. Oprávnění žadatelé	16	6.1. Typy kontrol	30
3.3.3. Veřejná podpora	16	6.2. Metodika kontrol	31
3.3.4. Požadavky na firmy a výrobky	16	6.3. Průběh dohlídek v roce 2013	31
4. Vývoj Programu v roce 2013	17	6.4. Výsledky dohlídek provedených v roce 2013	33
		6.5. Průběh a výsledky dohlídek – souhrnný pohled	36
		6.6. Průběh veřejnosprávních kontrol	37
		7. Monitoring, reporting, evaluace	38
		7.1. Monitoring	38

7.1.1. Monitorovací systém	38
7.1.2. Monitorovací indikátory	39
7.2. Reporting	40
7.3. Evaluace	40
8. Technická asistence	41
9. Komunikace	44
9.1. Provoz Zelené linky	45
9.2. Ombudsman Programu	46
10. Finanční a věcný pokrok Programu – obytné budovy ..	48
10.1. Vývoj počtu registrovaných žádostí v čase	49
10.2. Struktura žádostí dle způsobu podání	51
10.3. Struktura žádostí dle oblasti podpory	53
10.4. Struktura žádostí dle žadatele.	53
10.5. Struktura žádostí dle typu nemovitosti.	54
10.6. Regionální aspekty Programu	55
10.7. Průměrná výše podpory dle regionů	55
10.8. Struktura žádostí dle jejich stavu	56
10.9. Průběh vyplacení podpory	57
10.10. Struktura proplacených žádostí dle oblasti podpory ..	59
10.11. Struktura proplacených žádostí podle typu nemovitosti	61
10.12. Investiční náklady	64
10.13. Výše podpory a investice dle oblasti podpory (rodinné domy)	66
10.14. Výše podpory a investice dle oblasti podpory (bytové domy)	68
10.15. Seznam odborných dodavatelů	69
10.16. Seznam výrobků a technologií	70
11. Finanční a věcný pokrok Programu – budovy veřejného sektoru	74
11.1. Počet registrovaných žádostí	74
11.2. Struktura žádostí dle stavu v IS GIS	75
11.3. Počet žádostí dle regionů	75
11.4. Výše podpory dle regionu	77
12. Environmentální přínosy	78
12.1. Kumulativní vývoj odhadované redukce emisí CO ₂ do 31. 12. 2013	78
12.2. Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ dle oblasti podpory Programu	79
12.2.1. Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ dle podoblasti podpory Programu	80
12.2.2. Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ dle podoblasti podpory Programu a typu nemovitosti	82
12.2.3. Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ dle typu zařízení v oblasti C	82
12.3. Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ dle typu nemovitosti	83
12.4. Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ dle regionů ..	84
12.5. Průměrná úspora tepla na vytápění dle podoblasti podpory	85
12.6. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie	87
12.6.1. Požadavky na firmy a výrobky	87
12.6.2. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie podle typu zařízení	89
12.6.3. Výroba tepla z OZE podle typu nemovitosti	90
12.6.4. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie podle krajů	90
13. Seznam podkladů	93

Seznam zkratek

AAU(s)	Assigned Amount Units / Emisní jednotky	PSP ČR	Poslanecké sněmovna Parlamentu České republiky
AAUPA	Assigned Amount Unit Purchase Agreement/Smlouva o prodeji emisních jednotek	RD	Rodinné domy
BD	Bytové domy	RF	Rada Fondu (SFŽP)
ČR	Česká republika	ŘV	Řídící výbor
ČSN	České technické normy	SEVEN	Středisko pro efektivní využívání energie, o.p.s.
ČSOB	Československá obchodní banka	SFŽP	Státní fond životního prostředí ČR
EIA	Environmental Impact Assessment – Posuzování vlivů na životní prostředí	SOD	Seznam odborných dodavatelů
EU	Evropská unie	SVT	Seznam výrobků a technologií
EUR	Euro	TA	Technická asistence
FO	Fyzická osoba	TČ	Tepelné čerpadlo
GIS	Green Investment Scheme / Zelená úsporám	ÚŘOP	Úsek řízení ostatních programů
IET	International Emission Trading / Systém mezinárodního emisního obchodování	VB	Veřejné budovy (budovy veřejného sektoru)
IS-GIS	Informační systém Zelená úsporám	VSK	Veřejnosprávní kontrola
KP SFŽP	Krajská pracoviště Státního fondu životního prostředí	ZÚ	Zelená úsporám
LBBW Bank CZ	Landesbank Baden-Württemberg Bank		
MV	Monitorovací výbor		
MŽP	Ministerstvo životního prostředí		
NEDO	New Energy and Industrial Technology Development Organization		
NER	New entrants reserve/Rezerva pro nové účastníky systému EU pro obchodování s emisemi		
NSA	Náklady státu na administraci		
NV	Nařízení vlády		
NZÚ/NZÚ 2013	Nová zelená úsporám/Nová zelená úsporám 2013		
OPŽP	Operační program Životní prostředí		
OZE	Obnovitelné zdroje energie		
PO	Právnícká osoba		

1. Abstrakt

Obecně

Program Zelená úsporám (dále jen Program) byl vyhlášen Ministerstvem životního prostředí (dále jen MŽP) v dubnu 2009 a je zaměřen na podporu investic do energetických úspor při rekonstrukcích i v novostavbách a do instalací zdrojů pro vytápění a přípravu teplé vody s využitím obnovitelných zdrojů energie. Konkrétně jsou v Programu podporovány úspory energie v rodinných a bytových domech (oblast A), instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu, účinných tepelných čerpadel a solárních kolektorů (oblast C) a také výstavba v pasivním energetickém standardu (oblast B). V roce 2010 byl Program rozšířen i o podporu úspor energie v budovách veřejného sektoru.

Zdroje financování

Česká republika získala finanční prostředky na Program zejména prodejem tzv. emisních jednotek (kreditů) Kjótského protokolu o snižování emisí skleníkových plynů. Kupci byli NEDO, Mitsui & Co., Ltd., Světová banka, Španělsko a Rakousko. Celkem bylo v letech 2009 až 2012 prodáno 103 672 000 AAU a příjmy z těchto prodejů činí 20,5 miliardy korun.

Dalším zdrojem financování Programu jsou národní zdroje. Novela zákona o odpadech umožnila převedení části finančních prostředků do programu Zelená úsporám. Jednalo se o cca 1,5 miliardy korun vybraných z registračních poplatků vozidel, později byla 1 miliarda korun alokována na program Nová zelená úsporám 2013.

Cíle Programu

Hlavním přínosem Programu je redukce emisí CO₂. Pro kvantifikaci tohoto přínosu slouží tzv. greening, který je definován jako dodatečná redukce emisí skleníkových plynů (v tomto Programu výhradně CO₂) vůči podpoře na úrovni příjmů z prodeje 1 AAU. Dalšími environmentálními přínosy jsou také úspora tepla na vytápění, zvýšení výroby tepla z obnovitelných zdrojů energie a snížení znečištění prachovými částicemi. Program měl rovněž vést k vytvoření nových pracovních míst.

Řízení Programu

V řízení Programu mají klíčovou roli především Ministerstvo životního prostředí ČR a Řídicí výbor programu Zelená úsporám. MŽP stanovuje podmínky Programu, vyjednává podmínky prodeje emisních jednotek a uzavírá smlouvy o jejich prodeji. Řídicí výbor je zodpovědný za průběh Programu a jeho realizaci v souladu se stanovenými cíli. Důležitými orgány jsou také Monitorovací výbor programu Zelená úsporám, který zajišťuje dohled nad účinností a kvalitou realizace Programu, a Rada Státního fondu životního prostředí ČR, která žádosti doporučuje ministři ke schválení.

Administrace Programu

Za administraci dotačního programu Zelená úsporám je zodpovědný Státní fond životního prostředí ČR (dále jen SFŽP nebo Fond). Stanovuje podmínky administrace žádostí, vyplácí podporu žadatelům a je odpovědný za realizaci kontrol.

Administraci Programu a souvisejícím činnostem se v rámci SFŽP věnují odbor programů GIS, odbor administrace projektů a odbor kontrol, které jsou součástí úseku řízení ostatních programů. Na realizaci programu Zelená úsporám spolupracuje také odbor projektů a příjmu žádostí (příjem a kontrola žádostí v oblasti Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru), odbor rozpočtu (vyplácení podpory), odbor veřejnosprávních kontrol (veřejnosprávní kontroly v rámci programu Zelená úsporám), odbor komunikace (propagace Programu, komunikace s médii, Zelená linka) a útvar ombudsmana programu Zelená úsporám (řešení stížností žadatelů) a další. Součástí SFŽP je také 14 krajských pracovišť, která přijímala žádosti o podporu z Programu, prověřují je a fungují také jako konzultační střediska. Na realizaci Programu se podílely rovněž bankovní instituce, které se věnovaly příjmu žádostí v oblasti podpory C - Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody.

Schvalování žádostí

Schvalovací proces je třístupňový: Žádosti, které centrála Programu doporučí ke schválení, jsou projednány Radou SFŽP a ta žádosti doporučí ke schválení ministři životního prostředí. Kromě těchto dvou instancí schvalují žádosti o podporu z Programu také někteří kupci emisních jednotek. Výplata podpory z Programu probíhá výhradně bezhotovostně, převodem prostředků na účet žadatele, resp. příjemce podpory

Záruky kvality provedení

Jednou ze základních podmínek Programu je využití výrobků a technologií a dodavatelských firem ze seznamů připravených speciálně k tomuto účelu a zveřejněných na internetových stránkách Programu. Jejich smyslem je zaručení kvality provedení i užitých výrobků z pohledu energetických úspor. V letech 2009-2013 bylo v Seznamu odborných dodavatelů registrováno 15 562 firem. Do Seznamu výrobků a technologií bylo v letech 2009 až 2013 zaregistrováno 10 273 výrobků a technologií.

Kvalitu provedených opatření měla zajistit také podmínka provést podporovaná opatření na základě odborného posudku a projektu vypracovaného autorizovanou osobou.

Monitoring a hodnocení

V rámci realizace Programu probíhá monitoring průběhu Programu a na něj navazující evaluace a reporting. Monitoring a evaluace zajišťují „kontrolu dovnitř Programu“, sledují postup jeho realizace a jsou i podkladem pro případné úpravy nastavení Programu.

Vývoj Programu v roce 2013

V roce 2013 pokračovala administrace přijatých žádostí a vyplácení dotací. Významnými událostmi byla zejména vydání dodatků ke směrnici MŽP č. 9/2009 a č. 7/2010, která umožnila prodloužení administrace programu až do konce roku 2014 a tím i řádné dokončení administrace, včetně těch žádostí, u kterých byly kladně vyřízeny námitky žadatelů proti zamítnutí žádostí. V případě oblasti podpory Realizace úspor energie došlo také k rozšíření možných zdrojů finančních prostředků – na proplacení žádostí o podporu v této oblasti lze použít prostředky z účtu na podporu sběru a zpracování autovraků dle § 37e odst. 6 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a prostředky z vládní rozpočtové rezervy odpovídající výnosům z dražeb povolenek zbývajících v rezervě pro nové účastníky NER.

Kontrolní činnost

V roce 2013 bylo provedeno celkem 1 273 dohlídek. Z tohoto počtu bylo 95,13 % dohlídek provedeno na rodinných domech. Nejčastěji použitým režimem byl ex-post s 96,31% podílem. 63,63 % provedených dohlídek bylo bez závad, 15,24 % bylo postoupeno ke Komisi. Komise

u 60,31 % dohlídek shledala formální nedostatky, 17,53 % žádostí bylo bez závad a u 20,1 % případů bylo doporučeno provedení veřejnosprávní kontroly.

K veřejnosprávní kontrole bylo předáno od začátku programu celkem 447 žádostí, z toho 332 kontrol bylo ke konci roku 2013 uzavřeno. Kontrola měla vliv na výši dotace v 82 případech.

Výsledky Programu – obytné budovy

Počet žádostí

Celkový počet evidovaných žádostí k datu 31. 12. 2013 byl 80 696; dále se pracuje s počtem 74 117 žádostí, které jsou zaregistrovány v IS GIS k 31. 12. 2013 a nebyla u nich ukončena administrace. Nejvíce žádostí bylo od začátku Programu do konce roku 2013 registrováno v oblasti podpory A (41 688 žádostí), což představuje 56,25 % ze všech registrovaných žádostí. V oblasti podpory C bylo registrováno 31 945 žádostí (43,10 % ze všech žádostí). V oblasti podpory B bylo registrováno pouze 484 žádostí (0,65 % ze všech registrovaných žádostí).

Objem podpory

Celkový objem podpory připadající na žádosti registrované v IS GIS od počátku Programu do 31. 12. 2013, u kterých nebyla ukončena administrace, dosahuje částky 20 290,76 mil. korun. Na oblast A připadá podpora ve výši 17 474,39 mil. Kč (86,12 % z celkové podpory), na oblast C 2 653,95 mil. Kč (13,08 % z celkové podpory) a na oblast B 162,42 milionu (0,80 % z celkové podpory).

Průběh vyplácení

V průběhu roku 2013 pokračovalo vyplácení podpory. Celkem bylo od začátku Programu do konce roku 2013 vyplaceno 20 137,83 mil. korun. Z toho převážnou část tvořila investiční podpora (18 894,74 mil. Kč) a menší část podpora na projekt (1 243,09 mil. Kč). Největší část vyplacené podpory připadá na oblast A – rodinné domy.

Investiční náklady

Jedním ze strategických cílů Programu je vytvoření nových pracovních míst nebo zachování stávajících pracovních míst v sektoru malých a středních podniků. Indikátorem úspěšnosti plnění tohoto cíle je celková výše investičních nákladů vynaložených na podporovaná opatření. Na již realizovaných projektech bylo investováno 30 574,16 milionů korun. Program tím pomohl k vytvoření nebo zachování 10 192 pracovních míst.

Redukce emisí CO₂

Environmentální přínosy Programu byly hodnoceny na základě vyplacených žádostí. Celková předpokládaná roční redukce emisí CO₂ u vyplacených žádostí ke konci roku 2013 by realizací úsporných opatření měla dosáhnout 792 087¹ tun. S 63,39 % převažuje oblast A, následovaná oblastí C s 36,42 %. Podíl oblasti B je v porovnání s úsporami emisí CO₂ v oblastech A a C zanedbatelný.

Z hlediska typu nemovitosti převažují rodinné domy s podílem 67,34 %.

Nejvyšší redukce emisí CO₂ bude dosažena ve Středočeském a Moravskoslezském kraji.

1 Roční úspora emisí CO₂ je stanovena po dobu životnosti opatření – předpoklad životnosti opatření u oblastí podpory A, B i C je 15 let.

Úspora tepla na vytápění

Nejvyšší průměrná úspora tepla na vytápění byla u vyplacených žádostí zjištěna v podoblasti A.1, a to ve výši 49 813 kWh/rok.

Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie

Nejvyšší podíl na výrobě tepla z obnovitelných zdrojů energie mají žádosti podané v oblasti C.1 – 74,6 %. Z hlediska typu nemovitosti výrazně převažují rodinné domy s podílem 97,39 %. Z hlediska regionálního rozlišení připadá nejvyšší výroba tepla z OZE na Středočeský a Jihočeský kraj.

Výsledky Programu – budovy veřejného sektoru

Celkový počet zaregistrovaných žádostí v oblasti budov veřejného sektoru k 31. 12. 2013 činí 1 144 žádostí. Na zasedáních Rady Fondu bylo do konce roku 2013 projednáno 109 žádostí. Na konci roku 2013 se 38, 37 % žádostí nacházelo v tzv. zásobníku projektů a 8,83 % žádostí mělo vytištěno vyrozumění.

Po odečtení zrušených, zamítnutých a neakceptovaných žádostí je v oblasti veřejných budov evidováno celkem 569 žádostí, z toho nejvíce žádostí (74) bylo registrováno v Jihomoravském kraji, nejméně (14) v kraji Karlovarském.

Výše podpory za aktivní žádosti činila 2 625 448,2 mil. Kč, nejvyšší podpora připadá na nemovitosti umístěné v Moravskoslezském kraji.

2. Úvod

2.1. Zpracování výroční zprávy

Povinnost vypracovat výroční zprávu za každý rok konání programu Zelená úsporám je zakotvena v Implementačním dokumentu programu Zelená úsporám. Požadavek na výroční zprávu byl rovněž součástí smluv mezi Ministerstvem životního prostředí ČR a kupci emisních jednotek, avšak výroční zpráva za rok 2013 již kupcům není předkládána.

Základní požadavky na obsah výroční zprávy programu Zelená úsporám jsou tyto:

- Popis projektů, opatření a činností prováděných v rámci ekologických činností² včetně jejich všeobecného přehledu, celkový rozpočet a podíl celkové smluvní ceny vydaný na každý projekt, opatření a činnost, očekávaná a skutečná výše ekologického účinku, kterého uvedené projekty, opatření a činnosti dosáhly.
- Využití celkové smluvní ceny včetně podrobností o tom, kolik z celkové smluvní ceny bylo použito na každou z ekologických činností.
- Celková výše nevyužitých finančních prostředků zůstávajících na bankovním účtu prodávajícího na konci vykazovaného období a důvod, proč nebyla tato částka použita.
- Environmentální opatření zahrnující popis EIA, stav environmentálního autorizačního procesu a další související informace.

Údaje o objemech redukce emisí CO₂ byly verifikovány třetí stranou, společností SEVEN, na základě smlouvy mezi SFŽP a SEVEN uzavřené dne 9. 2. 2010. Nezávislou třetí stranou, společností Det Norske Veritas, byla také validována metodika výpočtu emisí CO₂ na základě smlouvy uzavřené mezi společnostmi SEVEN a Det Norske Veritas dne 15. 10. 2009.

2.2. Zaměření a zdroj financování Programu

Program Zelená úsporám (dále také jen Program) byl vyhlášen Ministerstvem životního prostředí (MŽP) v dubnu 2009 ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR. Je zaměřen na úspory energie v oblasti bydlení a využití obnovitelných zdrojů pro vytápění a přípravu

² Ekologickou činností se obecně vzato v rámci programu Zelená úsporám rozumějí opatření podporovaná Programem – viz kapitola Popis Programu. Podrobnosti o tom, co který kupec uznává jako ekologickou činnost (Greening Activity), jsou uvedeny v jednotlivých smlouvách.

teplé vody prostřednictvím podpory zateplování rodinných a bytových domů, výstavby v pasivním energetickém standardu, instalace nízkemisních zdrojů na biomasu, účinných tepelných čerpadel a solárních kolektorů. V roce 2010 byl Program rozšířen i na oblast úspor energie v budovách veřejného sektoru.

Česká republika získala na Program finanční prostředky prodejem tzv. emisních jednotek (kreditů) Kjótského protokolu o snižování emisí skleníkových plynů. V jeho rámci disponuje Česká republika právem vypustit v prvním kontrolním období 2008–2012 skleníkové plyny odpovídající objemu 894 milionů tun oxidu uhličitého. Toto právo je vyjádřeno v jednotkách přiděleného množství (AAUs – Assigned Amount Units), jedna jednotka reprezentuje právo na vypuštění 1 tuny CO₂. Stát může prodat až 130 milionů přebývajících jednotek přiděleného množství (AAUs).

Celkem bylo v letech 2009 až 2012 prodáno 103 672 000 AAUs, v roce 2013 už žádné AAUs prodány nebyly. Celkový příjem Programu k 31. 12. 2013 byl 20,5 miliardy korun (bez úroků).

Samotná idea Programu vyšla z požadavků zájemců o koupi AAUs, aby výnosy z transakcí byly použity na projekty nebo programy, které snižují emise skleníkových plynů nebo mají jiné konkrétní přínosy pro životní prostředí. Některé země v rámci systému Mezinárodního emisního obchodování (International Emission Trading – IET) navrhly založení „Green Investment Scheme“ (GIS, v Česku „Zelená úsporám“), aby se dosáhlo naplnění požadavku potenciálních kupců.

Program má rovněž oporu v české legislativě, neboť dle zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, jsou prostředky získané z prodeje jednotek přiděleného množství AAUs příjmem SFŽP a jsou účelově vázány k použití na podporu opatření vedoucích ke snižování emisí.

Dalším zdrojem financování Programu jsou národní zdroje. Novela zákona o odpadech umožnila převedení části finančních prostředků do programu Zelená úsporám. Jednalo se o cca 1,5 miliardy korun vybraných z registračních poplatků vozidel, později byla 1 miliarda korun alokována na program Nová zelená úsporám.

2.3. Cíle a přínosy Programu

Cíle Programu jsou primárně dány strategickými cíli Programu tak, jak je definuje Programový dokument programu Zelená úsporám:

- Využít v systému mezinárodního emisního obchodování (IET) snížení národních emisí skleníkových plynů, které je důsledkem změny struktury průmyslu a snižování energetické náročnosti české ekonomiky.
- Investovat získané prostředky do opatření a programů s vysokým redukčním potenciálem a v souladu s národními cíli trvale udržitelného rozvoje.
- Zajistit udržitelnost projektů realizovaných v rámci Programu, tedy dosáhnout dlouhodobého redukčního efektu podstatně přesahujícího dobu trvání Programu.

- Maximalizovat sociální, ekonomické a environmentální efekty Programu v ČR, zejména zvýšení kvality bydlení, zlepšení rodinných rozpočtů a vytvoření pracovních míst v sektoru malých a středních podniků.

Hlavním přínosem Programu je redukce emisí CO₂. Pro kvantifikaci tohoto přínosu slouží tzv. greening, který je definován jako dodatečná redukce emisí skleníkových plynů (v tomto Programu výhradně CO₂) vůči podpoře na úrovni příjmů z prodeje 1 AAU (podrobněji viz kap. 7.1.2.1.)

Dalším velmi významným přínosem Programu je pozitivní vliv na vytvoření nebo zachování pracovních míst v přímé návaznosti na realizaci Programu. Národní ekonomická rada vlády označila v roce 2009 Program jako jedno z klíčových opatření v boji se současnou ekonomickou krizí, které bude mít pozitivní dopad zejména na malé a střední podniky³.

Dle výpočtů ekonomů M. Zámečníka a J. Hlaváče na sebe program Zelená úsporám navázal přes 19 tisíc pracovních míst, předpokládá se, že téměř polovina vytvořených pracovních příležitostí připadá na sektor stavebnictví. Podnikatelské služby, velkoobchod a veřejná správa stojí zhruba za čtvrtinou vytvořených pracovních míst. Významný je rovněž nárůst pracovních míst ve finančním sektoru díky outsourcingu žádostí o podporu, jejich zpracování a vyřízení úvěrů na banky.

Obdobné výsledky přinesla i Evaluační zpráva programu Zelená úsporám za rok 2013, která vypočítávala pouze pracovní místa vytvořená v oblasti stavebnictví. Dle tohoto výpočtu program Zelená úsporám v letech 2009–2013 přispěl k vytvoření nebo zachování 10 192 pracovních míst.

Pozitivem programu Zelená úsporám také je, že není klasickým rozpočtovým výdajem financovaným daňovými poplatníky. Výnosy z daně z příjmů fyzických a právnických osob, odvody na sociální a zdravotní pojištění a především daně z přidané hodnoty u provedených prací a dodávek materiálu zvyšují příjmy státního rozpočtu. Program má tedy pozitivní fiskální dopad na veřejné finance.

Mezi další přínosy Programu lze zařadit snížení energetické závislosti české ekonomiky a snížení výdajů českých domácností za energii určenou na vytápění.

3 Program Zelená úsporám – Programový dokument

3. Popis Programu

V Programu je podporováno kvalitní zateplování rodinných a bytových domů, výstavba v pasivním energetickém standardu, výměna neekologického vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a tepelná čerpadla a instalace těchto zdrojů do novostaveb. V roce 2010 byla zveřejněna také nová oblast podpory pod názvem Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru, ve které je podporováno zateplování budov veřejného sektoru, jako jsou např. školy, školky, nemocnice, městské úřady apod.

3.1. Členění Programu

Program Zelená úsporám je členěn do tří základních oblastí podpory (A, B, C), z nichž některé jsou dále rozděleny do podoblastí, a dvou doplňkových oblastí podpory (D, E). Jako oblast podpory F bývá označována oblast Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru, která je upravena samostatnou směrnicí.

Tab. 1 **Přehled oblastí podpory**

Kód oblasti podpory	Popis oblasti podpory
A	Oblast A – Úspory energie na vytápění
A1	Podoblast A.1 – Celkové zateplení
A2	Podoblast A.2 – Dílčí zateplení
B	Oblast B – Výstavba v pasivním energetickém standardu
C	Oblast C – Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody
C1	Podoblast C.1 – Výměna neekologického vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a účinná tepelná čerpadla
C2	Podoblast C.2 – Instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu a účinných tepelných čerpadel do nových obytných domů
C3	Podoblast C.3 – Instalace solárně-termických systémů
D	Dotační bonus na vybrané kombinace opatření
E	Dotace na přípravu a realizaci podporovaných opatření v rámci Programu
F	Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru

Žadatelé mohli žádat o podporu na jedno nebo více opatření z oblastí A, B a C. Některé kombinace opatření byly navíc podpořeny dotačním bonusem. Dále bylo možno žádat o podporu na dokumentaci k uvedeným opatřením. V oblasti D a E nebylo možno žádat samostatně.

3.2. Podporovaná opatření

3.2.1. Oblast A – Úspory energie na vytápění

V oblasti A Program podporoval opatření vedoucí k úsporám energií na vytápění prostřednictvím celkového, nebo dílčího zateplení rodinných nebo bytových domů (panelové i nepanelové technologie).

Podoblast A. 1 – Celkové zateplení

Podmínkou pro poskytnutí podpory v případě celkového zateplení obytné budovy je dosažení energeticky úsporného standardu obytné budovy. To znamená snížení měrné roční potřeby tepla na vytápění na nejvýše 70 kWh/m² u rodinných domů a nejvýše 55 kWh/m² u bytových domů. Měrná roční potřeba tepla na vytápění zároveň musí být snížena alespoň o 40 % oproti stavu před realizací.

Pokud žadatel celkovým zateplením dosáhne měrné roční potřeby tepla na vytápění maximálně 40 kWh/m² u rodinných domů, respektive 30 kWh/m² u bytových domů, získá vyšší podporu (viz příloha č. 1).

V této podoblasti podpory mohli žádat o dotaci vlastníci rodinných a bytových domů.

Podoblast A. 2 – Dílčí zateplení

Základním požadavkem pro poskytnutí podpory v případě dílčího zateplení obytných budov je dosažení úspory energie na vytápění alespoň o 20 %. Při dosažení úspory 30 % a více je i dotace z programu Zelená úsporám vyšší.

Všechna opatření, která přispívají k dosažení požadavku na snížení hodnoty měrné roční potřeby tepla na vytápění, musejí splňovat určitá kritéria: doporučenou hodnotu součinitele prostupu tepla danou částí obálky budovy U_N podle ČSN 73 0540-2 (znění duben 2007), nebo minimální účinnost rekuperace odpadního tepla alespoň 75 % (bližší viz přílohy I směrnice MŽP č. 9/2009).

O podporu mohli žádat vlastníci rodinných a bytových domů postavených nepanelovou technologií.

3.2.2. Oblast B – Výstavba v pasivním energetickém standardu

V oblasti B je podporována výstavba nových rodinných a bytových domů splňujících pasivní energetický standard. O dotaci bylo možno žádat i při změně stavby stávajících obytných domů na energeticky pasivní domy. Základní podmínkou pro přidělení podpory je v obou případech dosažení měrné roční potřeby tepla na vytápění nejvýše 20 kWh/m² u rodinných domů, respektive 15 kWh/m² u bytových domů.

3.2.3. Oblast C – Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody

Oblast C je zaměřena na opatření vedoucí k využití obnovitelných zdrojů energie pro účely vytápění a přípravy teplé vody. O podporu v této oblasti mohli žádat vlastníci rodinných a bytových domů. Podporovány jsou instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu a tepelných čerpadel do nových i stávajících staveb a instalace solárních kolektorů pro ohřev teplé vody nebo i přitápění.

Podoblast C. 1 – Výměna neekologického vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a účinná tepelná čerpadla

V této podoblasti se podporuje náhrada zdrojů na tuhá a kapalná fosilní paliva a elektrického vytápění za účinné nízkoemisní zdroje na biomasu (C.1.1) a za tepelná čerpadla (C.1.2) se stanoveným topným faktorem.

C.1.1: Podporovány jsou pouze nové účinné zdroje na biomasu s nízkými emisemi lokálních polutantů do ovzduší. Výše podpory se liší v závislosti na použité technologii přidávání paliva a objemu akumulační nádrže.

C.1.2: Podporována jsou pouze tepelná čerpadla, jejichž topné faktory stanovené podle EN 14511 dosáhnou při dané teplotní charakteristice a v závislosti na typu technologie stanovených minimálních hodnot. Výše podpory závisí na zvolené technologii tepelného čerpadla.

Podoblast C. 2 – Instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu a účinných tepelných čerpadel do novostaveb

V podoblasti C.2 je podporována instalace účinných nízkoemisních zdrojů na biomasu (C.2.1) a tepelných čerpadel (C.2.2) se stanoveným topným faktorem do nových obytných domů. Požadavky na technickou kvalitu nových zdrojů jsou totožné s těmi pro podoblast podpory C. 1.

Podoblast C. 3 – Instalace solárně-termických kolektorů

V rámci podoblasti C.3 je podporována instalace systémů se solárně-termickými kolektory na rodinné a bytové domy, a to pro přípravu teplé vody (C.3.1), nebo i na přitápění (C.3.2).

3.2.4. Oblast D – Dotační bonus

Některé kombinace opatření jsou zvýhodněny dotačním bonusem, maximálně jednou pro daný objekt.

Podporovány jsou tyto kombinace:

- A.1 / A.2 (celkové, nebo dílčí zateplení) + C.1 (zdroj na biomasu nebo tepelné čerpadlo),
- A.1 / A.2 (celkové, nebo dílčí zateplení) + C.3 (solárně-termické systémy),
- B (pasivní stavba) + C.3 (solárně-termické systémy),
- C.2 (zdroj na biomasu, nebo tepelné čerpadlo do novostavby) + C.3.2 (solárně-termické systémy pro přípravu teplé vody a na přitápění).

3.2.5. Oblast E – Dotace na přípravu a realizaci podporovaných opatření v rámci Programu

K žádostem podaným v oblastech A, B a C je nutno zpracovat odborný posudek a projekt. Na jeho pořízení je možno podat žádost o podporu v oblasti E.

3.2.6. Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru

V oblasti Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru jsou podporována opatření (zateplení obvodových plášťů a střešních konstrukcí, výměna nebo úprava otvorových výplní apod.) vedoucí k postupnému dosažení nízkoenergetického nebo vyššího standardu pro energetickou náročnost budov. Podpořeny mohou být pouze žádosti na projekty, které dosáhly hranice min. 60 bodů v součtu bodového hodnocení technické kvality a ekologické relevance dle hodnot uvedených ve výběrových (hodnotících) kritériích, která byla zveřejněna ve Výzvě Ministerstva životního prostředí k podávání žádostí o poskytnutí podpory na Realizaci úspor energie v budovách veřejného sektoru v rámci programu Zelená úsporám.

3.3. Obecné podmínky Programu

3.3.1. Čerpání podpory

V programu Zelená úsporám pro rodinné a bytové domy je nastaveno průběžné čerpání prostředků po celou dobu trvání Programu. Žádosti o podporu měly být přijímány do konce trvání Programu, nebo do vyčerpání finančních prostředků Programu. V roce 2010 došlo k masivnímu nárůstu počtu žádostí, a proto byl příjem žádostí pozastaven, aby mohla být překontrolována správnost všech dosud podaných žádostí a zjištěna suma disponibilních prostředků. Při této kontrole bylo zjištěno, že došlo přečerpání možností Programu, a proto v roce 2011 nebyly přijaty žádné nové žádosti, pouze probíhalo dokončení registrace žádostí přijatých v roce 2010. Postupně došlo k vyrovnání bilance Programu, a proto mohly být v roce 2012 přijaty žádosti A, B a C v kombinaci, které žadatelé předložili na krajském pracovišti Fondu před přeroušením Programu. Rovněž bylo rozhodnuto o pokračování administrace části žádostí v oblasti Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru, které byly přijaty v rámci jednorázové výzvy v roce 2010⁴.

4 Blíže viz kapitola Vývoj programu Zelená úsporám v roce 2013

3.3.2. Oprávnění žadatelé

Program je určen vlastníkům rodinných a bytových domů a veřejných budov. Vedle nepodnikajících (fyzických) osob se do něj mohla zapojit také společenství vlastníků bytových jednotek, bytová družstva, města a obce (včetně městských částí), podnikatelské subjekty, případně další právnické osoby. Přehled možných příjemců podpory v oblasti Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru je uveden v příloze č. 4 ke směrnici MŽP č. 7/2010.

3.3.3. Veřejná podpora

Podporu z programu ZÚ lze bez omezení ze strany veřejné podpory poskytovat pouze fyzickým osobám, jejichž primárním cílem je použít podporu na uspokojování vlastních bytových potřeb, tedy typicky vlastníkům rodinných domů, fyzickým osobám nepodnikajícím. U ostatních subjektů (fyzické osoby podnikající, právnické osoby, bytová družstva, municipality, společenství vlastníků jednotek), které s předmětem dotace vykonávají ekonomickou činnost (pronajímají byty), je nutno postupovat podle pravidel veřejné podpory.

V programu ZÚ bylo v roce 2013 možno poskytovat dotace ve dvou režimech veřejné podpory, které jsou slučitelné s právními předpisy EU. Jsou to režimy „de minimis“ (200 tis. eur) a bloková výjimka (7,5 mil. eur). Do konce roku 2011 bylo také možno poskytovat podporu v tzv. dočasném rámci (500 tis. eur – pouze pro žádosti, které byly podány úplně do 31. 12. 2010). Zároveň platí omezení ve výši podpory na jednoho žadatele (30 mil. korun) podle přílohy č. 1/3 směrnice MŽP č. 9/2009.

3.3.4. Požadavky na firmy a výrobky

Pro realizaci opatření podpořených Programem je stanovena podmínka použít pouze výrobky ze Seznamu výrobků a technologií a firmy ze Seznamu odborných dodavatelů. Toto ustanovení by mělo vést k zajištění kvality prováděných prací a oba seznamy, dostupné na webových stránkách Programu, jsou i důležitou informační pomůckou pro žadatele o podporu.

Seznam výrobků a technologií (SVT) obsahuje materiály, výrobky a technologie splňující legislativní požadavky a technické parametry uvedené v podmínkách Programu. Do SVT mohou být zařazeny pouze systémy a výrobky, které splňují požadavky zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, a nařízení vlády k tomuto zákonu, jako např. NV č. 190/2002 Sb., Stavební výrobky s CE, směrnice č. 89/106/EHS (případně NV č. 163/2002 Sb., Stavební výrobky – národní předpis).

Seznam odborných dodavatelů (SOD) sdružuje dodavatele (firmy i osoby samostatně výdělečně činné), kteří splnili podmínky zápisu jak z hlediska odborného (vhodné živnostenské oprávnění, zaškolení na příslušné technologie od výrobce), tak ekonomicko-právního (beztržnost a bezdlužnost). Seznam odborných dodavatelů je vytvářen v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Požadavek použití výrobků z SVT a spolupráce s živnostníky nebo firmami ze SOD se nevztahuje na oblasti Výstavba v pasivním energetickém standardu a Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru.

4. Vývoj Programu v roce 2013

V roce 2013 pokračovala administrace žádostí v oblasti podpory obytných budov i v oblasti budov veřejného sektoru. Vzhledem ke stavu administrace žádostí v oblasti podpory obytných budov před koncem roku 2013, probíhajícím kontrolám na místě realizace opatření a zejména z důvodu potřeby řádného dokončení administrace žádostí, u kterých byly kladně vyřízeny námitky žadatelů proti zamítnutí žádostí (žádosti bylo nutné znovu zařadit do administrace a poskytnout žadatelům dostatečný čas na dokončení realizace opatření a doložení realizace opatření Fondu), byl ministrem životního prostředí dne 11. listopadu 2013 podepsán dodatek č. 6 ke směrnici MŽP č. 9/2009, kterým byla prodloužena doba trvání programu Zelená úsporám (obytné budovy) do konce roku 2014 a byly upraveny závazné termíny týkající se administrace žádostí o poskytnutí podpory.

V oblasti podpory budov veřejného sektoru došlo v průběhu roku 2013 k zásadním změnám týkajících se zejména zdrojů financování žádostí o podporu. Nejprve došlo k upřesnění podmínek programu v oblasti podpory veřejných budov dodatkem č. 1 ke směrnici MŽP č. 7/2010, který byl podepsán ministrem dne 29. dubna 2013. Dodatkem byly podstatným způsobem upřesněny podmínky programu, byla specifikována pravidla pro případné změny v již podaných žádostech, byly upřesněny některé závazné termíny administrace programu a byly rozšířeny možné zdroje financování programu v oblasti podpory budov veřejného sektoru⁵.

Dodatkem č. 2 ke směrnici MŽP č. 7/2010, který byl podepsán ministrem dne 13. června 2013, byl upřesněn proces administrace žádostí s ohledem na nutnost financování žádostí z vládní rozpočtové rezervy odpovídající výnosům z dražeb povolenek zbývajících v rezervě pro nové účastníky (NER) na konci II. obchodovacího období, které jsou dle Usnesení vlády ČR č. 454 ze dne 19. června 2012 určeny na podporu realizace energeticky úsporných opatření v budovách veřejného sektoru. Vzhledem k tomu, že se jedná o prostředky státního rozpočtu, je při jejich použití nutno postupovat dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a dle souvisejících předpisů. Dodatkem č. 2 byla také prodloužena doba trvání programu do konce roku 2014.

Proplácení podpor v oblasti podpory veřejných budov bylo zahájeno v roce 2013, avšak prozatím pouze z prostředků Fondu. Z prostředků státního rozpočtu v roce 2013 nebyly vyplaceny žádné prostředky, vyplácení těchto prostředků bude zahájeno v roce 2014.

⁵ Prostředky z účtu na podporu sběru a zpracování autovráků dle § 37e odst. 6 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a prostředky z vládní rozpočtové rezervy odpovídající výnosům z dražeb povolenek zbývajících v rezervě pro nové účastníky NER

Celkový objem podpory vyplacený v letech 2009 - 2013 na žádosti mimo oblast podpory Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru dosáhl 20,137 mld. Kč, což znamená téměř 74 tisíc proplacených žádostí o podporu a necelých 70 tisíc proplacených žádostí o podporu na projekt (blíže viz kapitola 10.9). Ke konci roku bylo 94,61 % všech registrovaných žádostí vyplaceno, z toho 29,44 % i archivováno. U více než 4 % registrovaných žádostí došlo ke zrušení, zamítnutí nebo odstoupení od smlouvy.

V roce 2013 rovněž stále probíhala dohlídková činnost. Během roku 2013 bylo provedeno celkem 1 273 dohlídek.

Celkově byly od začátku Programu provedeny dohlídky u 6 123 žádostí (tzn. 7,59 % z celkového počtu evidovaných žádostí), ze kterých 66,34 % bylo v pořádku a 28,45 % bylo postoupeno ke Komisi. Ta posoudila 21,01 % projektů jako bez závad, u 60,91 % shledala formální nedostatky a 17,85 % doporučila k provedení veřejnosprávní kontrole.

K veřejnosprávní kontrole bylo předáno od začátku programu celkem 447 žádostí, z toho 332 bylo ke konci roku 2013 ukončeno. Kontrola měla vliv na výši dotace v 82 případech⁶.

⁶ Výsledky dohlídek i veřejnosprávních kontrol – blíže viz kapitoly 6.3 až 6.6

5. Organizační struktura Programu

Implementace programu Zelená úsporám vychází z víceúrovňového modelu, v kterém mají jednotlivé subjekty přesně definovány pravomoci a odpovědnosti – tzv. „kompetenční model“. Tím je zaručena transparentnost celého Programu a je nastaven rámec pro efektivní fungování Programu. Mimo kompetenční model stojí kupci emisních jednotek, kteří však, vzhledem k tomu, že jsou poskytovateli prostředků pro jeho financování, jsou základním prvkem Programu.

5.1. Kupci AAUs

Česká republika získala prostředky na financování schválených žádostí prodejem AAUs několika různým kupcům – NEDO, Mitsui⁷, Světová banka, Rakousko a Španělsko. V roce 2013 již prodej AAUs neprobíhal, avšak byly využívány finance z dřívějších prodejů.

Vedle prostředků získaných prodejem AAUs jsou v Programu využívány také národní zdroje získané převedením části financí vybraných z registračních poplatků vozidel do programu Zelená úsporám.

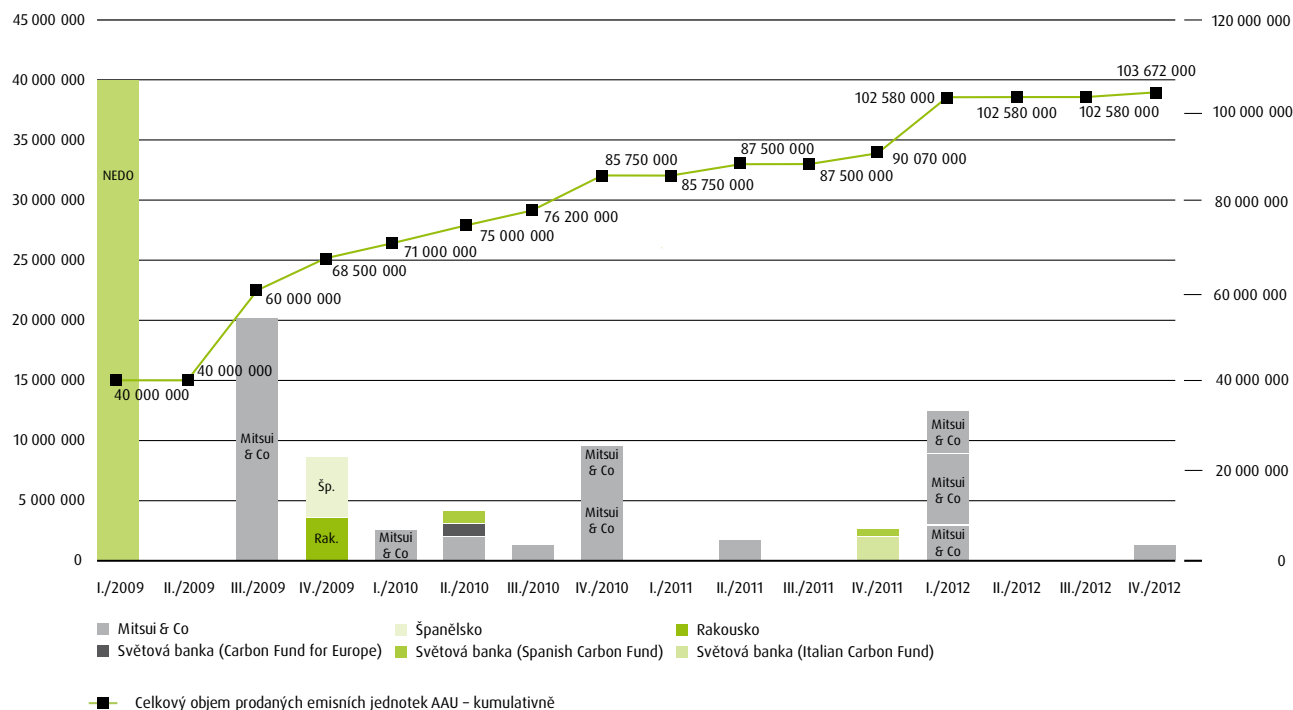
⁷ Se společností Mitsui bylo podepsáno několik smluv. Ke každé smlouvě se přistupuje jako k nové smlouvě, neboť většina individuálních transakcí z těchto smluv plynoucích se liší jak objemem, tak finálním kupcem/klientem japonské firmy Mitsui. Informace o klientech Mitsui jsou důvěrného charakteru.

Tab. 2 Přehled prodeje emisních jednotek za celou dobu trvání programu Zelená úsporám

Jméno kupce	Objem AAUs	Datum platnosti AAUPA⁸
NEDO	40 000 000	1. 4. 2009
Rakousko	3 500 000	13. 10. 2009
Španělsko	5 000 000	12. 10. 2009
Mitsui & Co., Ltd.	20 000 000	30. 9. 2009
	2 500 000	12. 3. 2010
	2 000 000	28. 4. 2010
	1 200 000	31. 8. 2010
	6 550 000	2. 12. 2010
	3 000 000	17. 12. 2010
	1 000 000	11. 4. 2011
	750 000	5. 5. 2011
	2 300 000	15. 2. 2012
	6 600 000	2. 3. 2012
	3 610 000	2. 3. 2012
	1 092 000	26. 11. 2012
Světová banka (Carbon Fund for Europe)	1 000 000	28. 5. 2010 (30. 6. 2010)
Světová banka (Spanish Carbon Fund)	1 000 000	28. 5. 2010 (30. 6. 2010)
Světová banka (Italian Carbon Fund)	1 970 000	19. 9. 2011
Světová banka (Spanish Carbon Fund)	600 000	19. 9. 2011
Celkem	103 672 000	

⁸ V případě Světové banky byla uplatněna odkládací podmínka platnosti AAUPA

Obr. 1 **Přehled prodejů emisních jednotek za celou dobu trvání programu Zelená úsporám**

5.1.1. New Energy and Industrial Development Organisation (NEDO, Japonsko)

První smlouva o prodeji emisních jednotek byla podepsána 30. března 2009. Kupcem byla japonská organizace New Energy and Industrial Technology Development Organization (NEDO).

Předmětem prodeje bylo 40 000 000 emisních jednotek (AAUs), transakce byla realizována ve třech tranších.

NEDO je veřejnou organizací, která se zabývá podporou výzkumu a vývoje a následným šířením průmyslových, energetických a environmentálních technologií.

5.1.2. Mitsui & Co. (Japonsko)

Dalším významným kupcem emisních jednotek je společnost Mitsui & Co., Ltd. V letech 2009 až 2012 společnost Mitsui odkoupila ve dvanácti smlouvách celkem 50 602 000 AAUs.

Společnost Mitsui & Co., Ltd., je globální společností působící v mnoha oborech – od prodeje zboží přes logistické služby a služby v oblasti financování až po rozsáhlé projekty v oblasti budování infrastruktury, hutnictví a těžby nerostných surovin.

5.1.3. Rakousko

Třetí smlouva v roce 2009 byla podepsána 13. října s rakouským spolkovým ministerstvem zemědělství, lesů, životního prostředí a vodního hospodářství (Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft, reprezentováno Kommunalkredit Public Consulting GmbH). Předmětem prodeje bylo 3 500 000 emisních jednotek (AAUs).

5.1.4. Španělsko

Poslední smlouva o prodeji emisních jednotek v roce 2009 byla podepsána 10. října. Kupující stranou bylo Španělské království (Ministry of the Environment and Rural and Marine Affairs of Spain, Secretary of State for Climate Change). Předmětem prodeje bylo 5 000 000 emisních jednotek (AAUs).

5.1.5. Světová banka

Na výstavě Carbon Expo v Kolíně nad Rýnem byly 28. května 2010 uzavřeny dvě smlouvy o prodeji emisních jednotek Světové bance, každá o objemu 1 000 000 AAUs. Smlouvy byly dvě proto, že Světová banka je v rámci těchto obchodů správcem Španělského uhlíkového fondu a Uhlíkového fondu pro Evropu. Po splnění odkládacích podmínek vstoupily smlouvy 30. června 2010 v platnost.

Prodej AAUs Světové bance pokračoval i v roce 2011, kdy byly uzavřeny opět dvě smlouvy. První smlouva o objemu 600 000 AAUs se týkala další tranše v rámci Španělského uhlíkového fondu a druhá smlouva o objemu 1 970 000 AAUs byla v rámci Italského uhlíkového fondu.

Světová banka je celosvětově působící organizace poskytující finanční a technickou pomoc rozvíjejícím se zemím.

5.2. Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy pro vodní hospodářství, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a pro technické a ekonomické otázky nakládání s odpady. Bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy (§ 19).

Jeho role v kontextu Programu spočívá zejména ve vyjednávání podmínek prodeje emisních jednotek a v uzavírání smluv o jejich prodeji, rovněž je odpovědné za stanovování podmínek Programu.

5.3. Státní fond životního prostředí ČR

Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP) je odpovědný za administraci dotačních programů v oblasti životního prostředí včetně programu Zelená úsporám. SFŽP implementuje Program v souladu s podmínkami stanovenými MŽP a smlouvami uzavřenými s kupci emisních jednotek, zejména stanovuje podmínky administrace žádostí, a také značnou část administrace provádí, vyplácí podporu žadatelům a je odpovědný za realizaci kontrol na místě a veřejnosprávních kontrol.

5.3.1. Úsek řízení ostatních programů

Administrace programu Zelená úsporám dle Organizačního řádu SFŽP⁹ náleží úseku řízení ostatních programů. V rámci úseku byly k tomuto účelu zřízeny odbor programů GIS, odbor administrace projektů a odbor kontrol¹⁰. Tyto odbory jsou klíčovým prvkem v rámci implementační struktury Programu, neboť zastřešují jeho administraci, metodické řízení, provozování informačních systémů Programu, reporting, kontroly, archivaci žádostí atd.

Počáteční fázi administrace žádostí v oblasti veřejných budov zajistili pracovníci Odboru projektů a příjmu žádostí Úseku řízení OPŽP (viz kap. 5.3.2.1)

Na administraci Programu se podíleli také pracovníci bank (viz kap. 5.7).

Odborné otázky jsou konzultovány s energetickými auditory, autorizovanými inženýry a inspektory a s odborníky z vysokých škol.

⁹ Verze platná od 21. 3. 2013

¹⁰ Dalšími odbory úseku řízení ostatních programů jsou odbor národních programů a švýcarských fondů a odbor strategie programu Nová Zelená úsporám.

5.3.1.1. Odbor administrace projektů

Součástí tohoto odboru jsou oddělení krajských pracovišť (KP) Čechy a oddělení KP Morava. Tato oddělení sdružují pracovníky 14 krajských pracovišť SFŽP, kteří přijímali žádosti rodinných domů o podporu z Programu, žádosti prověřují a zadávají je do informačního systému Programu. Krajská pracoviště jsou v přímém kontaktu se žadateli a fungují také jako konzultační střediska.

Obdobnou pracovní náplň má oddělení podpory budov, které se zabývá žádostmi bytových domů; pracovníci oddělení rovněž působí na krajských pracovištích.

Pracovníci všech tří oddělení také administrují žádosti v oblasti podpory Realizace úspor energie v budovách veřejného sektoru.

Dalším článkem odboru administrace projektů je oddělení správy dokumentace, které zajišťuje kompletaci dokumentace k žádostem z KP a pověřených bank, u kterých již byla administrace ukončena.

5.3.1.2. Odbor programů GIS

Odbor programů GIS tvoří čtyři oddělení: oddělení technické podpory, oddělení reportingu, oddělení informační podpory a oddělení Technické asistence GIS.

Oddělení technické podpory ve spolupráci s ostatními útvary ÚŘOP připravuje metodické pokyny, interní směrnice a návrhy úprav dokumentů definujících podmínky Programu. Funguje jako poradní složka pro případy nejasností v procesu administrace projektů a veřejné podpory.

Oddělení reportingu se zabývá monitorovací a reportingovou činností v rámci Programu (čerpání finančních prostředků, greening, úspora CO₂), komunikaci s kupci emisních kreditů a připravuje také podklady pro (pře)schvalování žádostí včetně zpracování návrhů Rozhodnutí ministra.

Oddělení informační podpory zajišťuje část administrace žádostí (generování smluv, vyrozumění, výzev a dalších dokumentů z IS GIS/IS GIS VB a jejich rozesílání žadatelům) eviduje podepsané smlouvy a změny v žádostech. Řídí spolupráci s bankami zařazenými do administrace programu Zelená úsporám a zajišťuje evidenci výrobků a technologií v SVT a dodavatelů v SOD.

Náplní práce oddělení TA GIS je především kontrola přijatelnosti námětů na projekty hrazené z Technické asistence GIS, evidence a administrace projektů TA Programu, konzultace s realizátory projektů TA, aktualizace interních přehledů o čerpání prostředků TA z Programu a příprava podkladových materiálů pro porady vedení Fondu a Řídící výbor programu Zelená úsporám za TA Programu.

5.3.1.3. Odbor kontrol

Odbor kontrol se skládá ze tří oddělení a provádí a administruje dohlídky v programu Zelená úsporám v souladu se SM 25. Odbor úzce spolupracuje s oddělením VSK II – kontrola programu ZÚ. O provedených kontrolách a kontrolních zjištěních připravuje pravidelné zprávy.

Obě oddělení dohlídek provádějí kontrolní činnost a dohled nad realizací u příjemců podpory v oblasti rodinných a bytových domů. Oddělení dohlídek I působí v regionu Morava, oddělení dohlídek II v regionu Čechy.

Oddělení administrace kontrol připravuje podklady pro kontroly, administruje a vyhodnocuje závěry z provedených kontrol a připravuje podklady pro reporty o stavu kontrol.

5.3.2. Další důležitá oddělení ve struktuře SFŽP ČR

Úsek řízení ostatních programů při administraci Programu spolupracuje s řadou dalších oddělení SFŽP. Především je třeba jmenovat tato:

5.3.2.1. Odbor projektů a příjmu žádostí

Odbor projektů a příjmu žádostí je součástí Úseku řízení OPŽP. V programu Zelená úsporám se zapojil do administrace žádostí v oblasti veřejných budov. Pracovníci tohoto odboru měli na starost příjem žádostí a jejich základní kontrolu (formální kontrolu úplnosti, kontrolu obecné i specifické přijatelnosti). Další kroky administrace již měli na starosti pracovníci ÚŘOP.

5.3.2.2. Oddělení vývoje IS pro projekty OP

Oddělení je součástí Odboru IT, Úseku ekonomického. V rámci administrace Programu má na starost administraci a správu informačních systémů (IS GIS, IS GIS VB, Atrium).

5.3.2.3. Oddělení rozpočtu a bilancí

Oddělení je součástí Odboru rozpočtu, Úseku ekonomického. Je zodpovědné za proplácení smluv a dodatků ke smlouvám ve všech oblastech podpory.

5.3.2.4. Odbor veřejnosprávních kontrol

Veřejnosprávní kontroly žádostí podaných do Programu jsou v kompetenci odboru veřejnosprávních kontroly, v rámci kterého se jimi zabývá oddělení VSK II – kontrola programu Zelená úsporám. Více o kontrolách viz kapitola 6.

5.3.2.5. Odbor komunikace

Odbor komunikace je přímo podřízen řediteli/ředitelce Fondu. V kontextu programu Zelená úsporám se odbor zabývá jeho propagací a komunikací s médii. Součástí odboru je také Call centrum, které zajišťuje provozování Zelené linky Programu, určené k vyřizování telefonických a e-mailových dotazů žadatelů.

5.3.2.6. Samostatné oddělení ombudsmana programu Zelená úsporám

Samostatné oddělení ombudsmana se rovněž zodpovídá přímo řediteli/ředitelce Fondu a je určen všem žadatelům (fyzickým i právnickým osobám) v programu Zelená úsporám, kteří využili nastavený systém v oblasti stížností, čili vyčerpali všechny řádné prostředky, a přesto mají o výsledku šetření pochybnosti, případně nejsou spokojeni s jejich vyřízením.

5.4. Rada SFŽP ČR

Radu SFŽP ČR jmenuje ministr životního prostředí jako svůj poradní orgán na základě zákona o Státním fondu životního prostředí ČR. Úkolem rady je zejména posuzování tvorby a užití prostředků Fondu, ročních rozpočtů příjmů a výdajů Fondu, také hodnotí návrhy na poskytnutí prostředků z Fondu a doporučuje ministrovi výši čerpání pro jednotlivé konkrétní případy. Proto se rada zabývá také využitím financí v programu Zelená úsporám. Projednané materiály opatřuje svým stanoviskem a doporučením pro ministra životního prostředí.

Členů Rady SFŽP ČR je celkem 17¹¹, jmenuje a odvolává je ministr životního prostředí. Předsedou a dalšími sedmi členy jsou poslanci PSP ČR. Dalšími dvěma členy jsou zástupci Senátu, po jednom členu má Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj. Svého zástupce v Radě SFŽP ČR mají Svaz měst a obcí ČR, Asociace krajů ČR a Český svaz ochránců přírody.

SFŽP předkládá ministrovi životního prostředí seznamy žádostí sestavené podle programů podpory s doporučeními rady k jednotlivým žádostem. V souladu s těmito doporučeními může SFŽP ministrovi životního prostředí již spolu se seznamy žádostí připravit návrhy rozhodnutí o poskytnutí podpory, nebo zamítnutí žádosti. Ministr životního prostředí se písemně jednoznačně vyjádří k předloženým žádostem, resp. podepíše rozhodnutí připravené SFŽP, pokud s jeho obsahem souhlasí.

11 Údaj platný ke dni 31. 12. 2013

Tab. 3 **Přehled zasedání Rady SFŽP ČR v roce 2013 (Zdroj: Schvalovací reporty pro Radu SFŽP ČR)¹²**

Rada fondu	Datum konání Rady Fondu	Počet žádostí	Investiční podpora	Podpora na projekt	Bonus	Podpora celkem
106. RF	28.2.2013	13	4 854	196	120	5 170
107. RF	28.3.2013	21	32 912	768	40	33 719
108. RF	25.4.2013	16	8 641	387	60	9 088
109. RF	30.5.2013	4	5 588	110	20	5 718
110. RF	11.7.2013	10	8 861	252	20	9 133
111. RF	10.9.2013	20	44 157	618	40	44 815
112. RF pr	31.10.2013	15	24 608	594	40	25 242
113. RF pr	13.12.2013	11	11 643	205	20	11 868
Celkem		110	141 264	3 129	360	144 753

pr = per rollam.

5.5. Řídící výbor Programu

Řídící výbor (ŘV) je vrcholným orgánem Programu, je zodpovědný za průběh Programu a realizaci v souladu se stanovenými cíli.

Řídící výbor má 11 členů. Členy řídicího výboru je 6 zástupců Ministerstva životního prostředí, 4 zástupci SFŽP a předseda rady Fondu. Ministr životního prostředí jmenuje a odvolává předsedu, místopředsedu a další členy řídicího výboru včetně jejich náhradníků. Předsedou řídicího výboru je náměstek ministra životního prostředí zodpovědný za Program Zelená úsporám, tj. náměstek ministra – ředitel sekce technické ochrany životního prostředí MŽP.

Hlavními úkoly Řídícího výboru programu Zelená úsporám jsou zejména:

- návrhy na úpravy alokace finančních prostředků pro jednotlivé oblasti podpory Programu a návrhy jejich změn podle vývoje Programu,
- návrhy monitorovacích a finančních ukazatelů, které se používají k vyhodnocování úspěšnosti Programu a dosahování jeho stanovených cílů,
- navrhování úprav a změn v nastavení Programu, které umožní dosažení cílů nebo zlepšení řízení Programu,
- úpravy a změny Programu, podstatné pro jeho úspěšnou realizaci,
- doporučení způsobů řízení vedoucí k zefektivnění realizace Programu.

Frekvence zasedání ŘV byla v roce 2013 cca jednou za 2 měsíce, proběhlo celkem 6 zasedání.

¹² Jedná se pouze o žádosti v oblasti obytných budov

Tab. 4 **Přehled zasedání Řídícího výboru programu Zelená úsporám v roce 2013**

Řídící výbor	Datum konání
42. ŘV ZÚ	30.1.2013
43. ŘV ZÚ	21.3.2013
44. ŘV ZÚ	20.5.2013
45. ŘV ZÚ	27.6.2013
46. ŘV ZÚ	24.9.2013
47. ŘV ZÚ	27.11.2013

5.6. Monitorovací výbor Programu

Rolí monitorovacího výboru (MV) je zajistit dohled nad účinností a kvalitou realizace Programu. Monitorovací výbor tak především dohlíží na průběh realizace Programu a zajišťuje soulad jeho realizace s právními předpisy ČR, legislativním ukotvením Programu i jeho dalšími podmínkami, které vycházejí z programového dokumentu.

Předsedou monitorovacího výboru je náměstek ministra životního prostředí zodpovědný za program Zelená úsporám, tj. náměstek ministra – ředitel sekce technické ochrany životního prostředí MŽP. Ministr životního prostředí jmenuje a odvolává předsedu, místopředsedu a další členy monitorovacího výboru včetně jejich náhradníků.

Členů monitorovacího výboru je celkem 18 a jsou jimi představitelé MŽP (5 zástupců) a SFŽP (3 zástupci), Poslanecké sněmovny a Senátu ČR (po 2 zástupcích), Úřadu vlády ČR, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva financí ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Ministerstva zemědělství a neziskového sektoru (po jednom zástupci). Rovněž je zajištěna účast odborníků v oblastech pokrytých Programem (zateplování, solární energie apod.) a zástupců nevládních organizací, případně některé z mezinárodních organizací. Zasedání monitorovacího výboru probíhá nejméně dvakrát ročně. V roce 2013 se zasedání Monitorovacího výboru konalo 24. 6. a 19. 12.

5.7. Banky zapojené do administrace Programu

Žadatelům byly k dispozici pobočky pěti bankovních institucí a jejich dceřiných společností:

1) Česká spořitelna, a. s.,

2) ČSOB, a. s., a její dceřiné společnosti:

Hlavními úkoly Řídícího výboru programu Zelená úsporám jsou zejména:

- Hypoteční banka, a. s.,
- Poštovní spořitelna,
- Českomoravská stavební spořitelna, a. s.,

3) Komerční banka, a. s., a její dceřiná společnost:

- Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.,

4) LBBW Bank CZ, a. s.,

5) UniCredit Bank ČR, a. s.

Na pobočkách těchto institucí mohli žadatelé – fyzické osoby nepodnikající – podávat žádosti¹³ o podporu z Programu, tam také probíhala základní kontrola žádosti a jejich příloh. Z poboček byly žádosti předávány na centrály mateřských společností, kde byly znovu detailněji prověřovány a zadávány do informačního systému Programu. Na bankovní instituce se také žadatelé mohou obracet při administraci změn v žádosti o podporu a při dokládání realizace podpořených opatření.

13 Podávání žádostí na bankách bylo ukončeno 25. 10. 2010

6. Kontroly

Kontrolní systém v programu Zelená úsporám byl zaveden za účelem odhalení úmyslného nebo neúmyslného zneužití podpory. Povinnost provádění kontrol na místě vychází z české legislativy a je také zakotvena ve smlouvách s kupci emisních jednotek. Pro tyto účely byl vytvořen vnitřní předpis SM 25 Metodika kontrol podpořených projektů v programu Zelená úsporám¹⁴.

6.1. Typy kontrol

V rámci kontrolní činnosti jsou na místě u žadatelů o podporu a příjemců podpory realizovány dvě formy kontrol, a to dohlídky a veřejnosprávní kontroly.

- **Dohlídka** je ověřovací opatření Fondu k ověření skutečností na místě nemovitosti, která je předmětem žádosti o podporu. Je vykonávána v souladu s postupy stanovenými ve směrnici SM 25. Dohlídky provádějí pověřené pracovníci odboru kontrol ÚŘOP. Povinnost provádět dohlídky u žadatelů a příjemců podpory vychází ze smluv s kupci AAUS.
- **Veřejnosprávní kontrola (VSK)** probíhá jako kontrola na místě u žadatele o podporu nebo příjemce podpory a porovnává skutečný stav se stavem deklarovaným v žádosti o dotaci a ověřuje plnění podmínek stanovených smlouvou o poskytnutí dotace. VSK jsou vykonávány podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Procesní stránka výkonu VSK vychází ze zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. VSK provádějí pověřené pracovníci odboru veřejnosprávních kontrol.

Na základě časového hlediska je možno rozlišit 3 typy kontrol:

- **Předběžná kontrola (kontrola ex-ante)** je kontrolou před zahájením realizace projektu (zda popis stavu v žádosti odpovídá realitě, zda je žádost o dotaci v souladu s pravidly Programu).
- **Průběžná kontrola (kontrola interim)** je kontrolou v průběhu realizace projektu a je zaměřena zejména na kontrolu postupu realizace, dodržení skutečností uvedených v žádosti a podmínek Programu i smlouvy o poskytnutí podpory.
- **Následná kontrola (kontrola ex-post)** je kontrolou po realizaci podpořeného opatření; ověření, zda jsou dodržovány dohodnuté podmínky a porovnání dosaženého stavu s deklarovaným.

¹⁴ V době přípravy výroční zprávy byla platná čtvrtá verze metodiky z 27. 7. 2012

6.2. Metodika kontrol

Kontrolám na místě, dle smluv s kupci AAUs, podléhá vzorek minimálně 5 % podpořených žádostí. Projekty jsou přiřazovány ke konkrétní smlouvě s kupcem tak, aby bylo zkontrolováno vždy 5 % projektů přiřazených k dané smlouvě a financovaných z příjmů Fondu odpovídajících dané smlouvě.

Výběr žádostí pro kontrolu probíhá dle metody podrobně popsané v příloze č. 2 k SM 25. Vybírány jsou nejdříve rizikové žádosti dle přesně stanovených rizikových kritérií a potřebný počet žádostí ke kontrole je doplněn žádostmi vybranými systematickým intervalovým výběrem. V případě, že podmínky pro výkon kontrol jsou u některých kupců AAUs jiné než u ostatních, je výběr vzorků projektů ke kontrole na místě proveden tak, aby byly naplněny podmínky konkrétní smlouvy dané kupcem AAUs.

Výběr vzorku projektů ke kontrole provádí komise každý měsíc. Komise vypracuje seznam projektů/žádostí vybraných k provedení kontroly na místě a doporučení, u kterých projektů/žádostí by měla být provedena VSK na základě závěrů z dohlídek. Zpráva z jednání komise je následně předložena náměstkovi ÚŘOP, který rozhodne, u kterých projektů/žádostí bude provedena VSK a schválí seznam projektů/žádostí, u kterých bude provedena kontrola na místě.

Na základě rozhodnutí náměstka ÚŘOP je poté vypracován měsíční plán dohlídek a VSK, který je pravidelně vyhodnocován. Samotnou realizaci dohlídek a VSK jsou pověřeni pracovníci odboru kontrol, respektive odboru veřejnosprávních kontrol.

Pokud je zjištěno porušení povinností nebo předpisu, následuje sankce úměrná závažnosti situace: u žadatelů to mohou být pokuty, neposkytnutí podpory, krácení podpory, či dokonce její odebrání (v případě již vyplacené podpory).

6.3. Průběh dohlídek v roce 2013

Jako podkladová data pro hodnocení průběhu dohlídek v roce 2013 byly zahrnuty všechny žádosti evidované v letech 2009 – 2013 a všechny dohlídky realizované v roce 2013.

Tímto porovnáním bylo zjištěno, že v roce 2013 byly realizovány dohlídky u 1 273 žádostí, tedy u 1,58 % žádostí z celkového počtu evidovaných. Nejvíce dohlídek bylo provedeno v červnu.

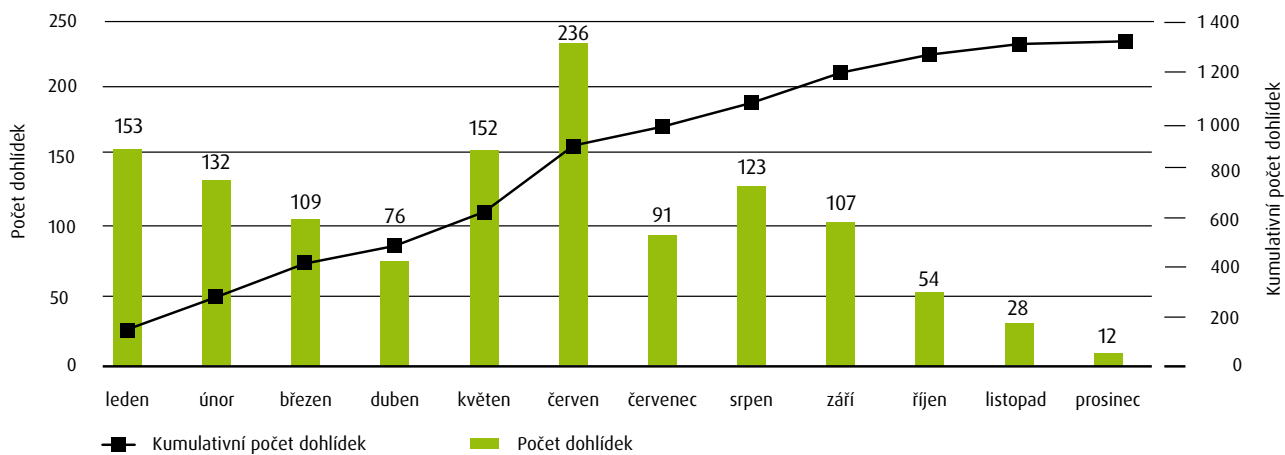
Z hlediska typu nemovitosti bylo 95,13 % dohlídek realizováno u rodinných domů a 4,87 % u bytových domů.

Z hlediska aplikovaného režimu byla převážná většina dohlídek provedena v režimu ex- post (96,31 %), malá část v režimu interim (3,06 %) a pouze 0,63 % v režimu ex-ante.

Tab. 5 Celkový počet dohlídek v roce 2013

	Počet žádostí	Podíl na celkovém počtu (%)
Dohlídky realizovány	1 273	1,58
Bez dohlídek	79 423	98,42
celkem	80 696	100,00

Obr. 2 Vývoj počtu realizovaných dohlídek za rok 2013 za jednotlivé měsíce a kumulativně

Tab. 6 Celkový počet dohlídek dle typu nemovitosti za rok 2013

Typ nemovitosti	Počet dohlídek	Podíl na počtu dohlídek (%)
Bytové domy	62	4,87
Rodinné domy	1 211	95,13
Celkem	1 273	100,00

Tab. 7 Struktura realizovaných dohlídek dle aplikovaného režimu za rok 2013

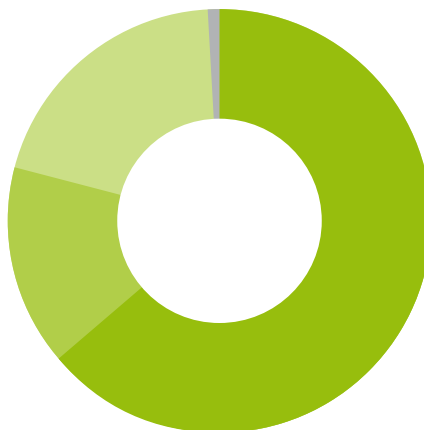
Režim dohlídky	Počet dohlídek	Podíl na počtu dohlídek (%)
ex-ante	8	0,63
interim	39	3,06
ex-post	1 226	96,31
Celkem	1 273	100,00

6.4. Výsledky dohlídek provedených v roce 2013

Většina realizovaných dohlídek (63,63 %) byla bez závad. K dalšímu prošetření Komisí bylo postoupeno 15,24 % žádostí.

Komise pak u 60,31 % žádostí shledala formální nedostatky a 17,53 % žádostí bylo v pořádku. K provedení veřejnosprávní kontroly bylo doporučeno 20,1 % žádostí.

Obr. 3 Celkový stav realizovaných dohlídek za rok 2013

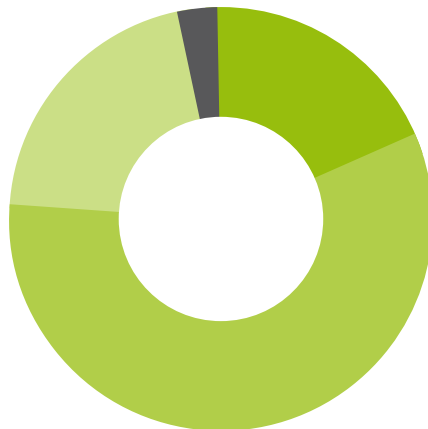

Bez závad 63,63 % **Předkládané komisi** 15,24 % **Rozpracované** 20,97 % **Zamítnuté** 0,16 %

Tab. 8 Celkový stav realizovaných dohlídek za rok 2013

Stav dohlídky	Počet dohlídek	Podíl na počtu dohlídek (%)
Bez závad	810	63,63
Předkládané komisi	194	15,24
Rozpracované	267	20,97
Žádost zamítnuta/zrušena	2	0,16
Celkem	1 273	100,00

Obr. 4 Celkový stav dohlídek předkládaných na Komisi za rok 2013

V pořádku 17,53 % **Formální nedostatky** 60,31 % **Doporučeny na VSK** 20,1 % **Bez rozhodnutí** 2,06 %

Tab. 9 Celkový stav dohlídek předkládaných na Komisi za rok 2013

Rozhodnutí komise	Počet dohlídek	Podíl na počtu dohlídek (%)
V pořádku	34	17,53
Formální nedostatky	117	60,31
Doporučeny na VSK	39	20,10
Bez rozhodnutí	4	2,06
Celkem	194	100,00

6.5. Průběh a výsledky dohlídek – souhrnný pohled

V celém průběhu Programu do konce roku 2013 byly dohlídky provedeny u 7,59 % žádostí, 66,34 % projektů bylo v pořádku, 28,45 % bylo předloženo k dalšímu posouzení Komisi.

Komise pak shledala 21,01 % žádostí v pořádku, u 60,91 % byly zjištěny formální nedostatky a 17,85 % bylo doporučeno k provedení veřejno-správní kontroly.

Tab. 10 Celkový počet žádostí s realizovanou dohlídkou

	Počet žádostí	Podíl na celkovém počtu (%)
Dohlídky realizovány	6 123	7,59
Bez dohlídek	74 573	92,41
Celkem	80 696	100,00

Tab. 11 Výsledky realizovaných dohlídek - souhrnný pohled¹⁵

Stav dohlídky	Počet dohlídek	Podíl na počtu dohlídek (%)
Bez závad	4 062	66,34
Předkládané komisi	1 742	28,45
Rozpracované	276	4,51
Žádost zamítnuta/zrušena	43	0,70
Celkem	6 123	100,00

¹⁵ V případě žádostí, u kterých byly realizovány 2 dohlídky, je počítáno pouze s nejnovějším výsledkem dohlídky. V případě, že komise rozhodovala o jedné žádosti několikrát, je bráno v úvahu pouze první rozhodnutí po dohlídce.

Tab. 12 Stav dohlídek předkládaných na Komisi - souhrnný pohled

Rozhodnutí komise	Počet dohlídek	Podíl na počtu dohlídek (%)
V pořádku	366	21,01
Formální nedostatky	1 061	60,91
Doporučeny na VSK	311	17,85
Bez rozhodnutí	4	0,23
Celkem	1 742	100,00

6.6. Průběh veřejnosprávních kontrol

Statistický pohled na průběh veřejnosprávních kontrol vychází z dat o počtu kontrol v různém stadiu realizace k 31. 12. 2013. Celkem bylo na Odbor veřejnosprávních kontrol předáno 447 žádostí ke kontrole, přičemž 332 kontrol bylo k 31. 12. 2013 ukončeno a předáno zpět Odboru kontrol. Veřejnosprávní kontrola měla vliv na výši dotace v 82 případech.

Tab. 13 Statistika veřejnosprávních kontrol

Ukazatel	Počet	Podíl (%)
Celkový počet ukončených VSK (předané odboru kontrol)	332	74,27
z toho počet ukončených VSK bez vlivu na výši dotace	250	55,93
z toho počet ukončených VSK s vlivem na výši dotace	82	18,34
Celkový počet VSK v různých fázích rozpracovanosti	114	25,50
Celkový počet zatím netknutých žádostí na OVSK k provedení VSK	1	0,22
Celkový počet žádostí předaných OVSK k provedení VSK	447	100,00
z toho počet VSK na místě samém	441	98,66
z toho počet VSK realizovaných na základě dohlídek	308	68,90
z toho počet VSK realizovaných mimo dohlídky	139	31,10

7. Monitoring, reporting, evaluace

V rámci realizace Programu probíhá monitoring průběhu Programu a na něj navazující evaluace a reporting. Monitoring a evaluace zajišťují „kontrolu dovnitř Programu“, sledují postup jeho realizace a jsou i podkladem pro případné úpravy nastavení Programu. Data získaná z monitoringu jsou dále využita pro reporting, tj. pro přípravu zpráv pro různé cílové skupiny.

7.1. Monitoring

Cílem monitorování je průběžné zjišťování pokroku v realizaci Programu jak po věcné stránce (počty podaných žádostí o podporu, počet a poměr schválených žádostí, realizovaných a dokončených projektů apod.), tak z finančního pohledu (objem požadované a přiznané podpory, objem skutečně proplacených podpor). Monitoring je na rozdíl od evaluací soustavnou činností, která probíhá během celého trvání Programu, respektive i po ukončení poskytování podpory. Jeho podstatou je sledování monitorovacích indikátorů, především snížení emisí CO₂. Monitoring je nezbytným východiskem pro všechny typy evaluací (hodnocení Programu), ale lze jej významně využít i pro propagaci Programu, jeho výsledků a výstupů navenek.

7.1.1. Monitorovací systém

Monitorovací systém je postaven na principu stanovení měřitelných indikátorů, které umožňují monitorovat realizaci Programu a hodnotit jeho výkonnost vzhledem ke stanoveným cílům.

Podklad pro monitoring představuje zejména informační systém Programu, který obsahuje všechny evidované žádosti. Jako zdroj informací pro monitoring jsou však využívány také další systémy, např. Atrium, kde jsou evidováni dodavatelé, výrobky a technologie, které jsou v SOD, resp. SVT, nebo do nich mají být zařazeni. Uživateli těchto systémů jsou primárně subjekty implementační struktury Programu, jejich výstupů však mohou využít i další cílové skupiny včetně kupců emisních jednotek.

Monitorovací systém zahrnuje zejména tyto informace:

- nastavení základních parametrů Programu,
- sledování čerpání prostředků Programu,
- sledování monitorování, hodnocení a kontrolní činnosti,
- sledování nesrovnalostí a problematických míst,
- poskytování údajů pro proplácení podpory,
- sledování údajů na úrovni žadatele, realizátora projektu a příjemce podpory,
- naplňování monitorovacích indikátorů, zejména indikátorů greeningu.

7.1.2. Monitorovací indikátory

Monitorovací indikátory jsou sledovány pro jednotlivé oblasti podpory, případně i jednotlivé podoblasti podpory. Jsou to tyto typy indikátorů:

- indikátory výstupů a výsledků Programu,
- indikátory založené na počtu žádostí,
- indikátory postavené na finančních ukazatelích.

7.1.2.1. Greening a jeho měření

Jedním ze základních ukazatelů úspěšnosti Programu je tzv. greening, který vyjadřuje, kolik emisí CO₂ bylo uspořeno v důsledku prodeje jedné emisní jednotky (AAU), která představuje 1 tunu CO₂.

Greening pro dané opatření je definován jako dodatečná redukce emisí skleníkových plynů (v tomto Programu výhradně CO₂) vůči podpoře na úrovni příjmů z prodeje 1 AAU. Vyjadřuje se poměrem 1 : X. Číslo X ve jmenovateli potom ukazuje, kolik jednotek AAUs je třeba na dodatečnou úsporu jedné tuny emisí CO₂. Referenční doba pro stanovení úrovně greeningu je zvolena na 15 let. Důvodem je zejména reálnost monitoringu a vykazování dosažených úspor. Reálně však bude na základě podpory docházet ke snížení emisí CO₂ po celou dobu životnosti opatření. Tím by se hodnoty greeningu pro dlouhodobá opatření (zateplení budov, výstavba budov v pasivním energetickém standardu) vylepšily.

Předpokládané hodnoty greeningu jsou součástí jednotlivých smluv s kupci AAUs, porovnání předpokládaných a skutečných hodnot je zahrnuto v důvěrných přílohách pro kupce AAUs.

7.2. Reporting

Reporting v rámci Programu zajišťuje zpracování informací vzešlých z monitoringu a evaluací a jejich přenos dále, ať už je to reporting interní (pro potřeby implementační struktury), nebo reporting externí, který se zaměřuje na cílové skupiny, jež mají zájem získat informace o realizaci Programu a jeho přínosech.

Reporting Programu má na starosti oddělení reportingu. Ve spolupráci s firmou Accenture vytváří měsíční report. Rovněž tvoří také pravidelné a ad hoc reporty pro řídicí orgán (MŽP), Řídící a Monitorovací výbor, útvary SFŽP ČR, kupce emisních jednotek, orgány státní správy a samosprávy a další subjekty.

Měsíční report udává aktuální informaci o stavu programu Zelená úsporám k poslednímu dni měsíce. Jeho prostřednictvím se sledují změny, které v Programu během měsíce nastaly. Měsíční report má strategickou povahu, slouží především vedení Programu a SFŽP pro sledování možných budoucích cest Programu a pro rozhodování, jaký bude jeho další vývoj.

Mezi další pravidelné reporty patří např. schvalovací a zamítací report obsahující informace o aktuální dávce schvalovaných/zamítaných žádostí předkládaných Radě Fondu a ministrowi, report týkající se vypořádání námitek proti zamítnutí žádosti, report vyplacených žádostí pro kupce AAUs, schvalovací report pro kupce AAUs, report změn v žádostech pro ministra a kupce AAUs a report žádostí v režimu veřejné podpory.

7.3. Evaluace

Evaluace je hodnocení pokroku Programu, jeho výsledků a výstupů. Periodicita evaluací je v případě programu Zelená úsporám roční. Evaluační zprávy jsou zpracovány externím dodavatelem.

Evaluační zpráva je důležitým podkladem pro výroční zprávu.

8. Technická asistence

Finanční prostředky Technické asistence (TA) programu Zelená úsporám jsou tvořeny z pěti procent finančních prostředků získaných z prodeje jednotek přiděleného množství (AAUs) jejich kupcům. Další prostředky TA jsou tvořeny úroky z vkladů prostředků získaných z prodeje AAUs, mimo úroky z vkladů prostředků získaných od Světové banky, které mají být 100% použity pouze na podporu projektů a nemohou být tedy využity k financování projektů TA Programu Zelená úsporám. Úroky z vkladů prostředků získaných od kupců NEDO a Mitsui jsou započteny na úhradu nákladů TA Programu Zelená úsporám ve výši 100 % a úroky z vkladů prostředků získaných od ostatních kupců ve výši 5 %.

Výchozí částka TA je 1 253 112 769 Kč (ke dni 31. 12. 2013). Tato částka byla na základě Usnesení vlády ČR č. 298 ze dne 20. dubna 2011 ponížena o 250 mil. Kč, které byly přesunuty na výplatu žádostí přijatých do programu ZÚ a zároveň byly použity na projekt TA GIS č. 33 Dotace na projektovou dokumentaci¹⁶, dále o částku 123 023 502 Kč (ke dni 31. 12. 2013), která byla z důvodu dodržení smluvních podmínek vyplacení finančních prostředků do konce roku 2012 v prosinci roku 2012 převedena z TA GIS na výplatu žádostí, dále o částku 497 652 Kč, která byla použita na náklady 4. ročníku konference Japonské čisté technologie a o částku 360 905 Kč, která byla uhrazena za náklady na vedení bankovních účtů. Část úroků kupce NEDO ve výši 23 799 810 Kč byla převedena v prosinci 2013 na výplatu žádostí přijatých do programu Zelená úsporám. Finanční prostředky (nevyčerpané úroky Mitsui) ve výši 66 750 335 Kč (ke dni 1. 1. 2014) budou převedeny na financování projektů TA NZÚ 2013, popř. NSA NZÚ v souladu s dopisem z MŽP č. j. SFZP 153121/2012. Prostředky TA GIS tedy činí 874 625 110 Kč.

Z této základní alokace jsou minimálně 3/5 určeny na administraci Programu Zelená úsporám a zbývající část na propagaci a publicitu Programu Zelená úsporám.

Po dobu programu bylo zahájeno v TA celkem 91 projektů (včetně 13 podprojektů projektu TA GIS č. 19 Komunikace a propagace GIS - I. Etapa), z toho 2 projekty v roce 2013. 10 projektů bylo v roce 2013 ukončeno.

Výše nákladů u jednotlivých projektů byly konzultovány s jednotlivými realizátory.

Zprávy o postupu čerpání prostředků TA Programu Zelená úsporám jsou jednou měsíčně předkládány poradě vedení Fondu a Řídícímu výboru Programu v pravidelných intervalech podle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce.

16 Jedná se o částku 85 944 545 Kč – viz tabulka č. 15. Tato částka se od celkové alokace neodečítá.

Tab. 14 **Bilance Technické asistence**

Bilance TA v tis. Kč	k 31. 12. 2013
Celková alokovaná částka na TA:	874 625
Celková schválená částka na rozpočty projektů TA	1 306 258
Vyčerpaná částka z rozpočtů TA	841 211
z toho v roce 2013	143 884
Celková nevyčerpaná částka schválených projektů	465 047
Nevyčerpané prostředky z celkové alokované částky TA	30 414

Tab. 15 Finanční rámec Technické asistence Programu za roky 2009 – 2013

Technická asistence Zelená úsporám	Kap.	Celková alokace TA GIS	Schválené výdaje projektů TA GIS	Vyčerpané prostředky ze schválených výdajů projektů					
				v roce 2009	v roce 2010	v roce 2011	v roce 2012	v roce 2013	celkem *
Banky	A1		71 245 226,00	76 020,04	20 158 866,66	49 947 133,54	47 199,00	0,00	70 229 219,24
Poradenská centra	A3		41 118 333,00	62 008,49	3 429 048,90	3 445 251,07	476 503,64	367 942,13	7 780 754,23
Informační systémy	A4		65 350 090,20	6 296 017,78	10 641 970,88	14 279 944,35	6 704 504,13	12 699 358,73	50 621 795,87
Mzdové náklady	A5		412 555 233,00	24 676 535,90	66 061 199,00	79 860 036,99	90 200 513,99	71 688 448,90	332 486 734,78
Provozní náklady	A6		105 477 541,67	7 335 267,33	14 308 514,63	17 736 098,09	14 479 890,07	15 029 586,46	68 889 356,58
Externí služby (právníci, audity, analýzy, emisní obchodování)	A7		168 719 610,00	19 620 482,87	26 382 733,52	13 873 910,08	10 874 752,24	42 466 873,86	113 218 752,57
Administrace celkem		524 775 066,00	864 466 033,87	58 066 332,41	140 982 333,59	179 142 374,12	122 783 363,07	142 252 210,08	643 226 613,27
Inzerce	P1		180 375 000,00	28 183 181,91	11 709 133,00	714 486,32	7 142 535,26	17 657,15	47 766 993,64
Propagační dokumenty (příručky, formuláře, brožury, knihy)	P2		18 893 666,00	6 919 521,69	7 204 514,40	709 784,40	292 276,00	161 559,20	15 287 655,69
Propagační předměty (tašky, tužky, flash disky, trička)	P3		12 000 000,00	513 229,52	987 941,00	276 844,00	0,00	0,00	1 778 014,52
Veletrhy, tiskové konfe- rence, semináře	P4		14 244 167,00	4 062 444,13	5 813 872,10	360 406,30	0,00	67 175,00	10 303 897,53
Akce pro veřejnost (roadshow)	P5		7 600 000,00	0,00	1 811 368,00	0,00	0,00	0,00	1 811 368,00
Externí služby (web, grafika, fotografie, spoty, directmail)	P6		58 679 162,00	18 728 825,05	9 348 000,90	4 959 609,40	669 990,30	1 385 525,00	35 091 950,65
Dotace na projektovou dokumentaci	P7		150 000 000,00	0,00	85 944 545,00	0,00	0,00	0,00	85 944 545,00
Propagace celkem		349 850 044,00	441 791 995,00	58 407 202,30	122 819 374,40	7 021 130,42	8 104 801,56	1 631 916,35	197 984 425,03
Celkem		874 625 110,00	1 306 258 028,87	116 473 534,71	263 801 707,99	186 163 504,54	130 888 164,63	143 884 126,43	841 211 038,30
- z celkové alokace (%)		100 %	149,35%	8,92%	20,20%	14,25%	10,02%	11,01%	64,40%

* vyčerpané prostředky ze schválených rozpočtů projektů TA

9. Komunikace

Vzhledem k tomu, že v říjnu 2010 byl příjem žádostí o dotace z programu Zelená úsporám ukončen, byla propagace programu v následujícím období utlumena. Propagační činnost se v roce 2013 zaměřila na nástupnický program Nová zelená úsporám 2013.

I nadále byly v provozu internetové stránky programu Zelená úsporám (www.zelenausporam.cz), které jsou hlavním informačním zdrojem pro příjemce podpory. Na webu návštěvníci naleznou nejen základní informace o programu, o provádění kontrol, konzultační hodiny, aktuality, ale též kalkulačky a další interaktivní rubriky.

Návštěvnost stránek

I přes pozastavení příjmu nových žádostí o dotaci byla návštěvnost stránek Zelená úsporám (www.zelenausporam.cz) vysoká. Za rok 2013 stránky navštívilo téměř 230 tisíc unikátních návštěvníků, kteří zhlédli téměř 2 miliony stránek.

V provozu byly rovněž stránky programu Partnerství Zelená úsporám (www.zelenausporam-partnerstvi.cz), který vznikl jako doplnění hlavního dotačního programu Zelená úsporám o nedotační část a informoval spotřebitele o energeticky úsporných domácích spotřebičích. Vzhledem k tomu, že program Partnerství Zelená úsporám byl ukončen k 31. 12. 2012, nebyly již tyto stránky v roce 2013 aktualizovány.

Konference programu Zelená úsporám

Program Zelená úsporám byl v roce 2013 propagován na dvou seminářích, resp. konferencích. V červnu se v Ostravě uskutečnil seminář zaměřený na možnost využití dotací ze Státního fondu životního prostředí ČR v Moravskoslezském kraji. Seminář pořádal SFŽP ČR společně s Moravskoslezským krajem a statutárním městem Ostrava. Určený byl zejména primátorům, starostům a zastupitelům měst a obcí. Účastníkům semináře byly představeny všechny dotační programy, ze kterých SFŽP ČR poskytuje podporu, včetně programu Zelená úsporám.

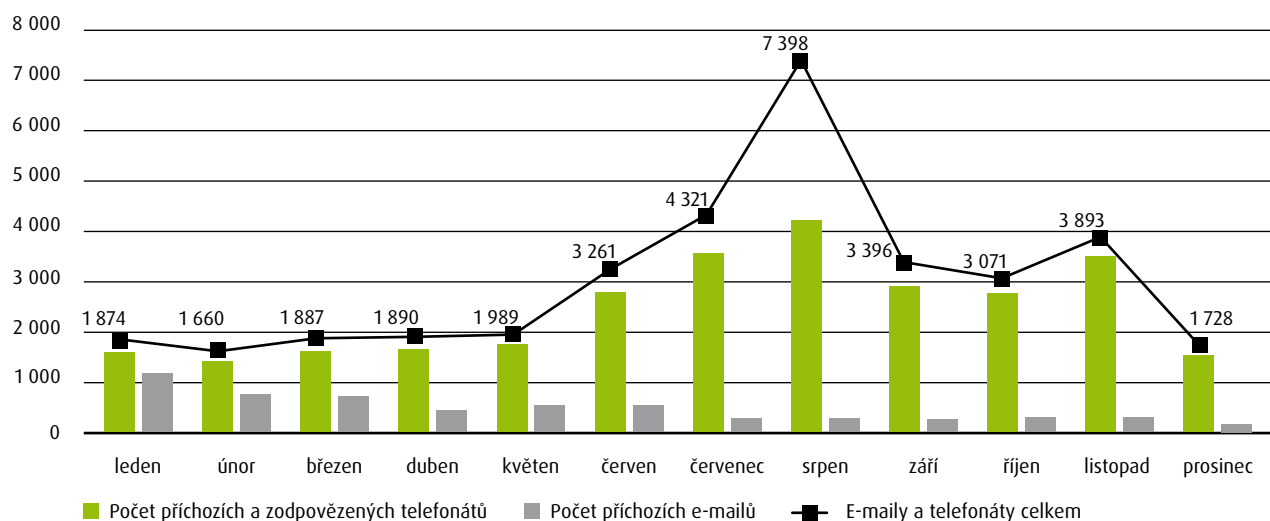
V říjnu pak proběhla v Ostravě konference za účasti ministra životního prostředí. Odborné veřejnosti byly prezentovány výsledky programu Zelená úsporám a představen nástupnický program Nová zelená úsporám. Na konferenci dorazilo 119 účastníků.

9.1. Provoz Zelené linky

Zákaznická linka programu Zelená úsporám je důležitým zdrojem informací pro žadatele i příjemce podpory. Ti mohou směřovat své e-mailové dotazy na adresu dotazy@zelenausporam.cz nebo se v době od 7:30 do 16:00 obracet na telefonní číslo 800 260 500.

V roce 2013 klesal počet dotazů týkajících se programu Zelená úsporám, ale přibýly dotazy zaměřené na navazující program Nová zelená úsporám 2013. Celkový počet telefonických dotazů za rok 2013, který zahrnuje i dotazy na program Nová zelená úsporám 2013, dosahuje 31 417. Nejvíce dotazů – 6 244 - bylo přijato a zodpovězeno v srpnu. E-mailové dotazy byly evidovány zvlášť pro program Zelená úsporám a jejich celkový počet v roce 2013 dosáhl 2 140. Celkově bylo v roce 2013 zodpovězeno 36 368 telefonických a e-mailových dotazů a průměrně bylo zodpovězeno 144 dotazů za den.

Obr. 5 Vytíženost zákaznické linky programu Zelená úsporám

Tab. 16 Vytíženost zákaznické linky programu Zelená úsporám

Měsíc	Počet příchozích e-mailů	Počet příchozích a zodpovězených telefonátů*	Počet dotazů celkem (e-maily a telefonáty)	Průměrný počet dotazů za den
Leden	260	1 614	1 874	85
Únor	234	1 426	1 660	83
Březen	252	1 635	1 887	90
Duben	214	1 676	1 890	90
Květen	213	1 776	1 989	95
Červen	206	2 796	3 261	163
Červenec	133	3 591	4 321	196
Srpen	215	6 244	7 398	336
Září	105	2 931	3 396	162
Říjen	114	2 691	3 071	140
Listopad	114	3 512	3 893	185
Prosinec	80	1 525	1 728	91
Celkem	2 140	31 417	36 368	144

* Počet telefonátů je uveden včetně dotazů na Program NZÚ 2013

9.2. Ombudsman Programu

Samostatné oddělení ombudsmana programu Zelená úsporám zahájilo svoji činnost v květnu¹⁷ roku 2011. Na ombudsmana se mohou obrátit žadatelé v případě, že nejsou spokojeni s průběhem administrace své žádosti o podporu z Programu. Zároveň se ombudsman podílí na identifikaci slabých míst administrace a na návrzích metodických pokynů pro situace, které nejsou ve stávajících metodických pokynech řešeny, popřípadě jsou nejasné, nebo by mohly vést k poškození určité skupiny žadatelů. Žadatelé mají možnost kontaktovat ombudsmana e-mailem, klasickou poštou nebo telefonicky.

V roce 2013 přijalo oddělení ombudsmana programu ZÚ celkem 308 stížností a podnětů, od roku 2011 do konce roku 2013 se jednalo celkem o 2 665 stížností a podnětů. V roce 2013 ombudsman nejčastěji řešil nesouhlas žadatele se zamítnutím žádosti a stížnosti na průběh kontroly.

¹⁷ Činnost ombudsmana byla zahájena 21. 4. 2011, formálně od 1. 5. 2011.

Tab. 17 Přehled stížností k 31. 12. 2013

Přehled stížností k 31. 12. 2013	Počet absolutní	Podíl (%)
Stížnosti a podněty doručené v roce 2013 celkem	308	100
z toho stížnosti vyřízené	191	62
z toho stížnosti rozpracované	117	38
Stížnosti a podněty rozpracované z roku 2012 a 2011	224	
Stížnosti o podněty přijaté v období 2011 - 2013	2 665	
Nejčastější typy stížností a podnětů v roce 2013		
Nesouhlas se zamítnutím – žádost o přezkum vypořádání námitky	154	50
Stížnost na průběh kontroly	28	9

10. Finanční a věcný pokrok Programu – obytné budovy

V roce 2013 nebyly přijímány nové žádosti o podporu, ale pokračovala administrace dříve přijatých žádostí. Celkový počet evidovaných žádostí k datu 31. 12. 2013 byl 80 696.

Tab. 18 Celkový přehled programu Zelená úsporám

Žádosti v IS GIS dle roku registrace	Počet žádostí
registrace 2009	3 118
registrace 2010	51 758
registrace 2011	20 714
registrace 2012	1 655
registrace 2013	99
bez data registrace	3 352
Celkem	80 696

V dalších kapitolách budou analyzovány všechny žádosti, které byly registrovány v IS GIS do 31. 12. 2013 a u nichž nebyla ukončena administrace¹⁸. Celkový počet těchto žádostí je 74 117¹⁹.

18 V IS GIS se jedná o stavy „Žádost zrušena“, „Žádost zamítnuta“ a „Žádost odstoupena“ a žádosti archivované z těchto stavů.

19 V této i následujících kapitolách může být součet procentuálních údajů v některých tabulkách mírně odlišný od hodnoty 100,00 %. Důvodem je zaokrouhlování.

Tab. 19 Celkový přehled podpory programu Zelená úsporám (v mil. Kč)

Rok registrace	Počet žádostí	Investiční podpora	Podpora na projekt	Bonus	Celkem
2009	3 072	458,53	34,86	2,24	495,63
2010	50 376	11 349,78	798,46	74,93	12 223,17
2011	19 676	6 526,92	378,78	27,05	6 932,75
2012	1 538	484,10	26,36	4,75	515,21
2013	99	120,83	2,88	0,29	124,00
Celkem	74 117	18 940,15	1 241,35	109,26	20 290,76

10.1. Vývoj počtu registrovaných žádostí v čase

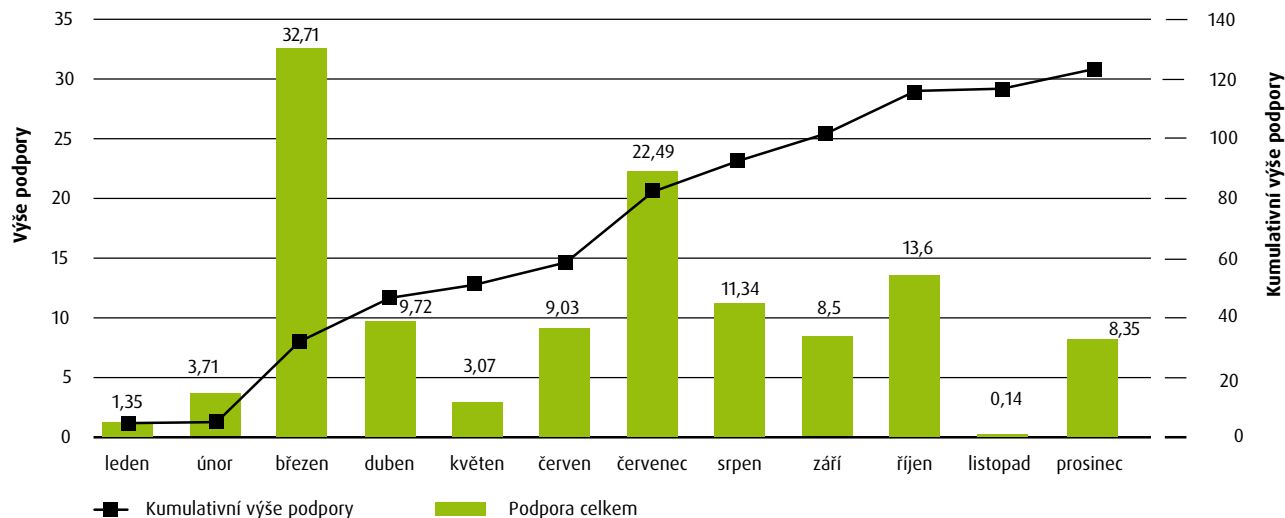
Celkový počet žádostí zaregistrovaných v roce 2013 činil 99. Jednalo se zejména o registraci těch žádostí, které se vrátily do administrace např. na základě rozhodnutí ombudsmana Programu.

Tab. 20 Vývoj počtu registrovaných žádostí za rok 2013 za jednotlivé měsíce a kumulativně

Měsíc	Počet žádostí v měsíci	Kumulativní počet žádostí	Podíl na celkovém počtu (%)
Leden	8	8	8,08
Únor	4	12	4,04
Březen	28	40	28,28
Duben	7	47	7,07
Květen	5	52	5,05
Červen	9	61	9,09
Červenec	5	66	5,05
Srpen	13	79	13,13
Září	5	84	5,05
Říjen	8	92	8,08
Listopad	2	94	2,02
Prosinec	5	99	5,05

Při pohledu na objem podpory, připadající na registrované žádosti, je patrné, že nejvyšší podpora je vázána k žádostem zaregistrovaným v březnu, kdy byl zaregistrován nejvyšší počet žádostí. Jako podkladová data byly v tomto případě vzaty žádosti zaregistrované v systému v roce 2013 a podpora, která se k nim vztahuje.

Obr. 6 Vývoj objemu podpory za rok 2013 (v mil. Kč)

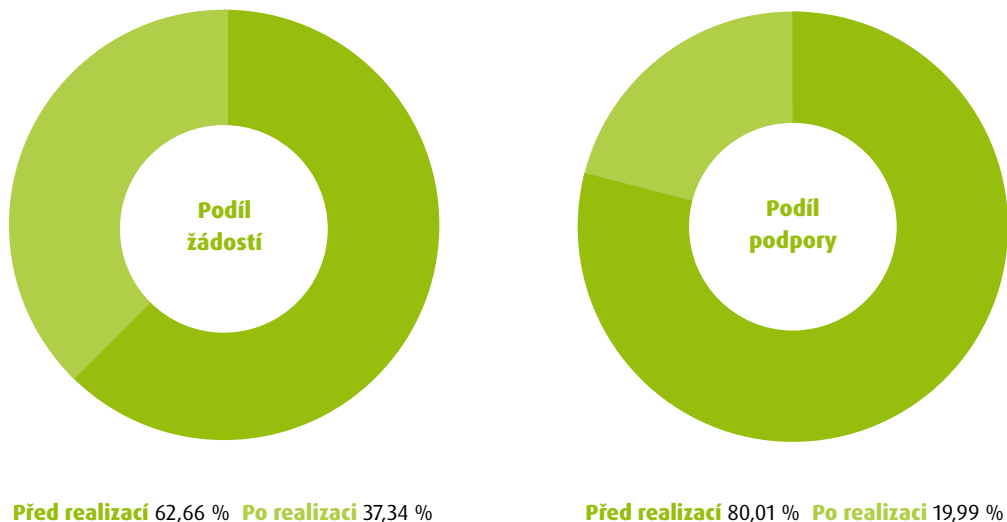
Tab. 21 Objem podpory v roce 2013 po jednotlivých měsících a kumulativně

Měsíc	Objem investiční podpory (mil. Kč)	Objem podpory na projekt (mil. Kč)	Objem bonusů celkem (mil. Kč)	Objem podpory celkem (mil. Kč)	Objem celkové podpory kumulativně (mil. Kč)	Podíl na celkovém objemu podpory (%)
Leden	1,22	0,11	0,02	1,35	1,35	1,09
Únor	3,56	0,10	0,05	3,71	5,05	2,99
Březen	31,65	1,00	0,06	32,71	37,76	26,38
Duben	9,42	0,25	0,04	9,72	47,48	7,84
Květen	2,91	0,15	0,02	3,07	50,55	2,48
Červen	8,77	0,23	0,02	9,03	59,58	7,28
Červenec	22,43	0,06	0,00	22,49	82,07	18,14
Srpen	10,96	0,32	0,06	11,34	93,40	9,14
Září	8,38	0,11	0,02	8,50	101,91	6,86
Říjen	13,18	0,43	0,00	13,60	115,51	10,97
Listopad	0,14	0,00	0,00	0,14	115,65	0,11
Prosinec	8,23	0,12	0,00	8,35	124,00	6,73

10.2. Struktura žádostí dle způsobu podání

Jako podkladová data pro tento pohled byly brány žádosti registrované v letech 2009 - 2013 podané před i po realizaci opatření a objem podpory, který se k těmto žádostem vztahuje. Žádosti podané před realizací tvoří téměř 63 % ze všech registrovaných žádostí, přičemž na ně připadá 80 % podpory. Průměrné hodnoty jsou ve všech oblastech podpory vyšší u žádostí podávaných před realizací.

Obr. 7 Podíl žádostí podaných před realizací a po realizaci a podíl podpory připadající na žádosti podané před realizací a po realizaci

Tab. 22 Objem a průměrná výše podpory připadající na žádosti podané před a po realizaci

Způsob podání		Před realizací		Po realizaci		
Oblast podpory	Počet žádostí	Objem podpory (mil Kč)	Průměrná výše podpory (tis. Kč)	Počet žádostí	Objem podpory (mil Kč)	Průměrná výše podpory (mil Kč)
A	29 370	14 609,82	497,44	12 318	2 864,57	232,55
B	431	147,32	341,81	53	15,10	284,85
C	16 640	1 477,26	88,78	15 305	1 176,70	76,88
Celkem	46 441	16 234,39	349,57	27 676	4 056,36	146,57

10.3. Struktura žádostí dle oblasti podpory

Jako podkladová data byly zahrnuty všechny relevantní žádosti registrované v letech 2009 – 2013 podle jednotlivých oblastí a podoblastí podpory a jim odpovídající objem podpory. Největší podíl žádostí registrovaných v období 2009 – 2013 je v oblasti podpory A - 56,25 %. Na celkovém objemu podpory se tato oblast podílela 86,12 %.

Tab. 23 Struktura žádostí podle počtu a objemu podpory

Oblast podpory	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Objem podpory (mil. Kč)	Objem podpory (%)
A	41 688	56,25	17 474,39	86,12
A1	18 087	24,40	13 112,06	64,62
A2	23 601	31,84	4 362,32	21,50
B	484	0,65	162,42	0,80
C	31 945	43,10	2 653,95	13,08
C1	10 095	13,62	923,87	4,55
C2	3 399	4,59	284,91	1,40
C3	18 451	24,89	1 445,18	7,12
Celkem	74 117	100,00	20 290,76	100,00

10.4. Struktura žádostí dle žadatele

Jako podkladová data pro tento pohled byly vzaty žádosti zaregistrované v systému v letech 2009 - 2013 dle identifikátoru typu žadatele.

Jednoznačně dominantní skupinou žadatelů z hlediska podílu na počtu žádostí jsou fyzické osoby - nepodnikatelé s 91,9 %. Mezi ostatními typy žadatelů převládají společenství vlastníků jednotek s 3,91 %.

Z hlediska podílu na objemu podpory jsou stále hlavní skupinou žadatelů fyzické osoby - nepodnikatelé, ale s výrazně menším podílem oproti podílu na počtu žádostí (52,75% podíl na celkovém objemu podpory), na druhém místě jsou pak společenství vlastníků jednotek (30,18% podíl na celkovém objemu podpory).

Tab. 24 **Struktura počtu žádostí a celkové výše podpory dle typu žadatele**

Typ žadatele	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Objem podpory (mil. Kč)	Objem podpory (%)	Průměrná výše podpory (tis. Kč)
Fyzická osoba	68 114	91,90	10 702,76	52,75	157,13
Společenství vlastníků jednotek	2 899	3,91	6 122,85	30,18	2 112,05
Bytové družstvo	1 143	1,54	2 068,75	10,20	1 809,93
FO podnikatel	1 110	1,50	643,32	3,17	579,57
Právnícká osoba	476	0,64	404,31	1,99	849,38
Jiná	375	0,51	348,78	1,72	930,08
Celkem	74 117	100,00	20 290,76	100,00	273,77

10.5. Struktura žádostí dle typu nemovitosti

Jako podkladová data pro tento pohled byly vzaty žádosti zaregistrované v systému v letech 2009 - 2013. Jednoznačně dominantním typem nemovitosti z hlediska podílu na počtu žádostí jsou rodinné domy s podílem 92,31 %. Nejméně zastoupeným typem nemovitosti jsou panelové bytové domy, které však mají 32% podíl na objemu podpory.

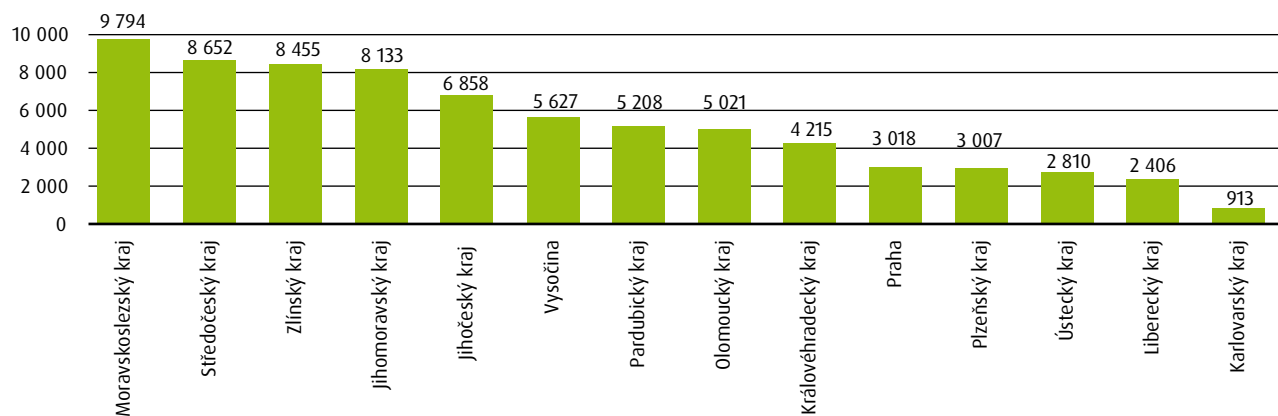
Tab. 25 **Struktura žádostí a objemu podpory dle typu nemovitosti**

Typ nemovitosti	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Objem podpory (mil. Kč)	Objem podpory (%)
Rodinné domy	68 420	92,31	10 770,20	53,08
Nepanelové BD	3 282	4,43	3 027,47	14,92
Panelové BD	2 415	3,26	6 493,09	32,00
Celkem	74 117	100,00	20 290,76	100,00

10.6. Regionální aspekty Programu

Jako podkladová data byly zahrnuty všechny relevantní žádosti registrované v letech 2009 – 2013 dle identifikátoru kraje nemovitosti. Nejvíce žádostí bylo zaregistrováno v Moravskoslezském kraji, nejméně v kraji Karlovarském.

Obr. 8 Počet žádostí dle umístění nemovitosti

10.7. Průměrná výše podpory dle regionů

Jako podkladová data byly vzaty žádosti registrované v letech 2009 - 2013 podle kraje nemovitosti a k nim se vztahující podpora. Pro vyšší míru detailu byly žádosti rozděleny podle typu nemovitosti na rodinné a bytové domy.

Průměrná výše podpory na žádost činila v letech 2009 - 2013 téměř 274 tis. Kč.

Nejvyšší průměrná výše podpory připadá na nemovitosti umístěné v Praze. S velkým odstupem následují Ústecký a Karlovarský kraj.

Tab. 26 **Průměrná výše podpory podle regionu (v Kč)**

Kraj	Průměrná výše podpory (Kč)	Podíl k průměru (%)	Rodinné domy		Bytové domy	
			Počet žádostí	% z počtu žádostí v kraji	Počet žádostí	% z počtu žádostí v kraji
Praha	785 617,30	286,97	2 210	73,23	808	26,77
Ústecký kraj	379 280,19	138,54	2 435	86,65	375	13,35
Karlovarský kraj	373 874,33	136,57	770	84,34	143	15,66
Plzeňský kraj	311 498,11	113,78	2 691	89,49	316	10,51
Jihomoravský kraj	297 044,53	108,50	7 348	90,35	785	9,65
Liberecký kraj	273 529,59	99,91	2 204	91,60	202	8,40
Moravskoslezský kraj	271 142,75	99,04	9 054	92,44	740	7,56
Olomoucký kraj	257 279,47	93,98	4 692	93,45	329	6,55
Zlínský kraj	232 307,71	84,86	8 111	95,93	344	4,07
Královéhradecký kraj	219 873,01	80,31	4 000	94,90	215	5,10
Vysočina	218 232,48	79,71	5 287	93,96	340	6,04
Pardubický kraj	216 624,37	79,13	4 938	94,82	270	5,18
Středočeský kraj	215 230,95	78,62	8 253	95,39	399	4,61
Jihočeský kraj	210 752,23	76,98	6 427	93,72	431	6,28
Celkem	273 766,58	100,00	68 420	92,31	5 697	7,69

10.8. Struktura žádostí dle jejich stavu

Struktura žádostí dle jejich stavu je důležitá pro posouzení stavu věcného pokroku Programu v úrovni jednotlivých fází žádostí a je i měřítkem celkové efektivnosti Programu.

Jako podkladová data pro tento pohled byly vzaty žádosti zaregistrované v letech 2009 – 2013.

Ke konci roku se 65,17 % žádostí nacházelo ve stavu “dotace vyplacena”, 29,44 % žádostí bylo archivovaných.

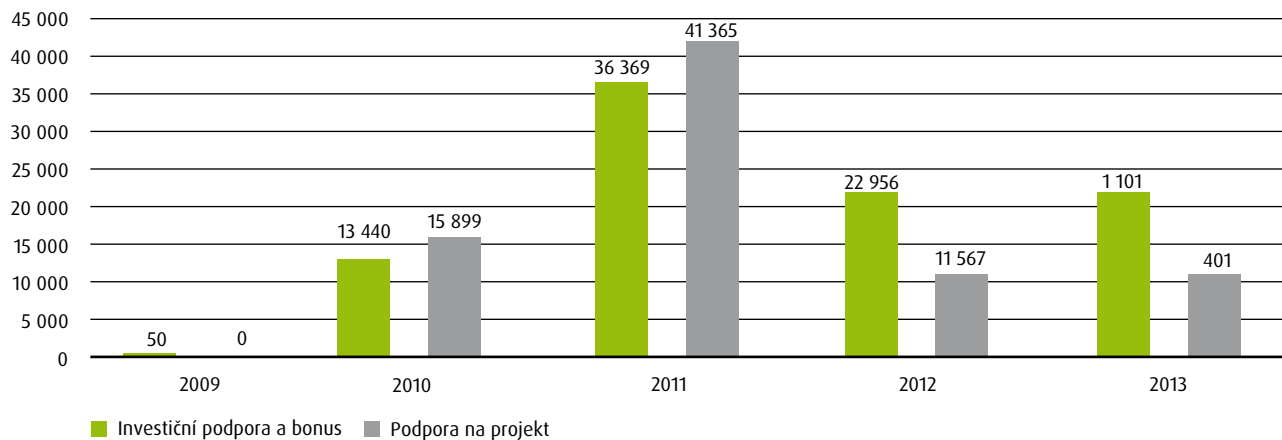
Tab. 27 Struktura žádostí dle jejich stavu

Stav žádosti	Počet žádostí ve stavu	Podíl na celkovém počtu žádostí (%)
Zamítnutá žádost archivována	179	0,23
Zrušená žádost archivována	61	0,08
Žádost archivována	22 773	29,44
Dotace vyplacena	50 407	65,17
Smlouva předána k proplacení	36	0,05
Zpracování žádosti je v ŘA pozastaveno	2	0,00
Smlouva odstoupena	22	0,03
Smlouva podepsána	5	0,01
Smlouva vytištěna	26	0,03
Vyrozumění vytištěno	69	0,09
Žádost schvalována	11	0,01
Žádost připravena na schvalování	1	0,00
Žádost přenesena do řízení akcí	10	0,01
Zamítnutí žádosti schvalováno	29	0,04
Žádost zamítnuta	2 077	2,69
Žádost připravena na zamítnutí	4	0,01
Žádost v GIS pozastavena - kontrola	714	0,92
Zpracování žádosti je v GIS pozastaveno	19	0,02
Vypořádání námitek schvalováno	6	0,01
Připraveno na vypořádání námitek	5	0,01
Žádost zrušena	888	1,15
Celkem	77 344	100,00

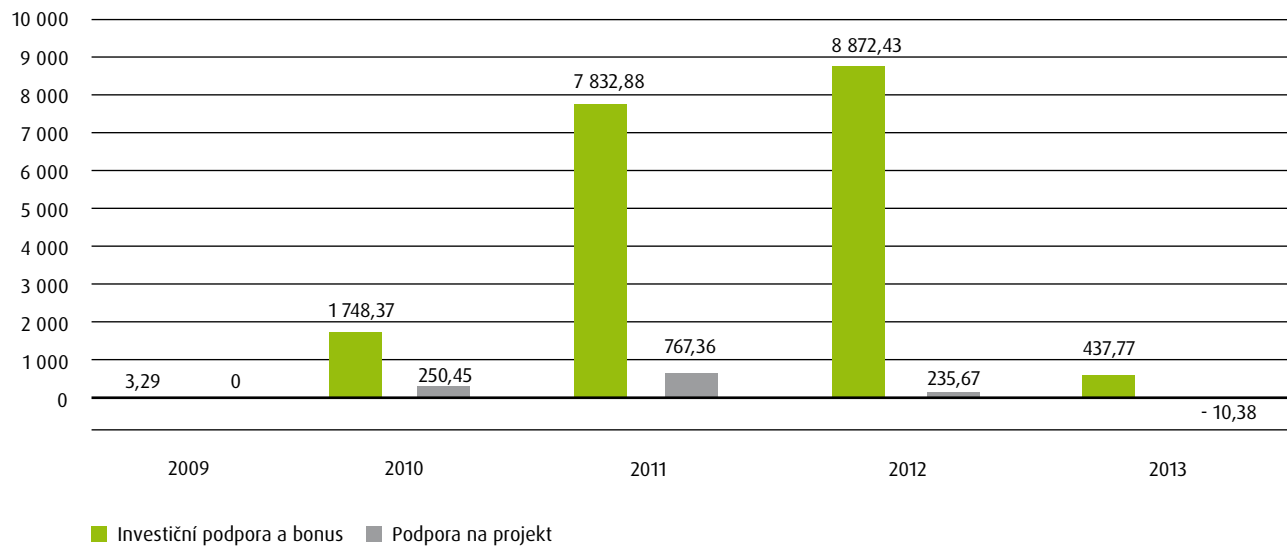
10.9. Průběh vyplácení podpory

Jedním z cílů Programu Zelená úsporám je využití veškerých výnosů získaných z prodeje emisních jednotek (AAUs). Jako podkladová data byla vzata celková výše investiční podpory, podpory na projekt a bonusů vyplacených v letech 2009 – 2013. Celkový objem podpory vyplacený v tomto období dosáhl téměř 20,14 mld. Kč.

Obr. 9 Počet proplacených žádostí v období 2009 - 2013

Obr. 10 Objem vyplacené investiční podpory včetně bonusů a podpory na projekt v období 2009 - 2013 (v mil. Kč)

**Tab. 28 Objem vyplacené investiční podpory včetně bonusů a podpory na projekt
a počet proplacených žádostí v letech 2009 - 2013**

Rok	Investiční podpora a bonus (mil. Kč)	Počet žádostí s vyplacenou investiční podporou a bonusem	Podpora na projekt (mil. Kč)	Počet žádostí s vyplacenou podporou na projekt	Podpora celkem (mil. Kč)
2009	3,29	50	0,00	0	3,29
2010	1 748,37	13 440	250,45	15 899	1 998,81
2011	7 832,88	36 369	767,36	41 365	8 600,24
2012	8 872,43	22 956	235,67	11 567	9 108,10
2013	437,77	1 101	-10,38	401	427,39
Celkem	18 894,74	73 916	1 243,09	69 232	20 137,83

10.10. Struktura proplacených žádostí dle oblasti podpory

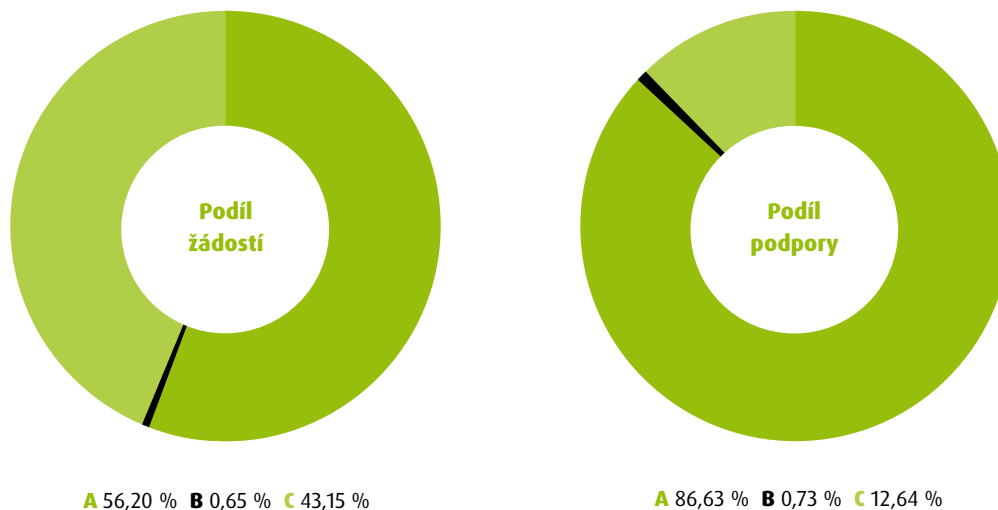
Pro toto porovnání byly použity žádosti proplacené v letech 2009 – 2013. Investiční podpora spolu s bonusem a podpora na projekt byly vypláceny samostatně a proto jsou uvedeny počty žádostí pro každý typ podpory zvlášť.

Při porovnání žádostí s vyplacenou investiční podporou a bonusem bylo zjištěno, že 56,2 % proplacených žádostí tvořily žádosti v oblasti A. Na objemu proplacené podpory se pak oblast A podílela 86,63 %.

U žádostí o dotaci na projekt tvořilo 58,55 % žádosti v oblasti A, na které připadalo 77,7 % vyplacené podpory.

Obr. 11

Struktura žádostí podle oblasti podpory dle počtu žádostí s vyplacenou investiční podporou a bonusem a objemu podpory připadajícího na tyto žádosti

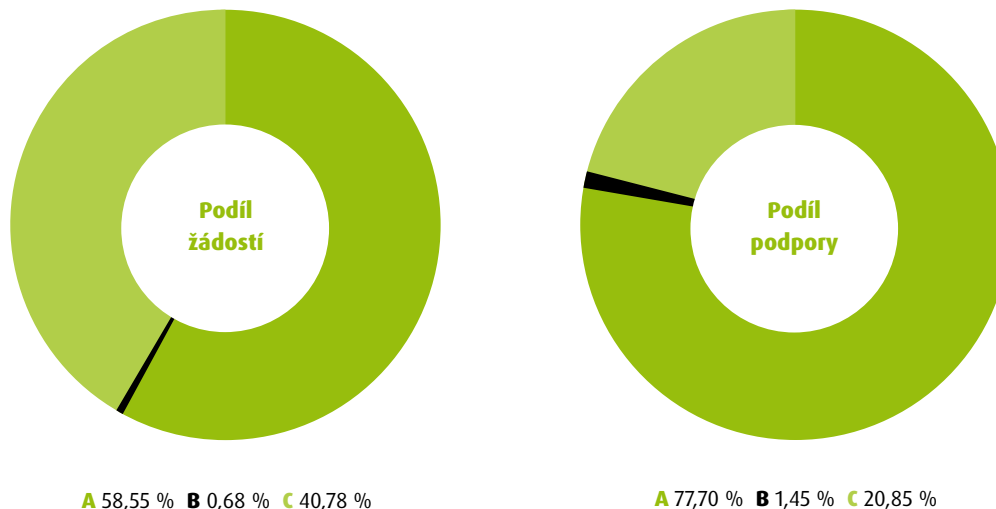

Tab. 29 Objem investiční podpory a bonusu a počet proplacených žádostí v letech 2009 - 2013 dle oblasti podpory

Oblast podpory	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Investiční podpora a bonus (mil. Kč)	Investiční podpora a bonus (%)
A	41 544	56,20	16 368,48	86,63
B	478	0,65	137,54	0,73
C	31 894	43,15	2 388,72	12,64
Celkem	73 916	100,00	18 894,74	100,00

Obr. 12

Struktura žádostí podle oblasti podpory dle počtu žádostí s vyplacenou podporou na projekt a objemu podpory připadající na tyto žádosti

Tab. 30 Objem podpory na projekt a počet proplacených žádostí v letech 2009 - 2013 dle oblasti podpory

Oblast podpory	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Podpora na projekt (mil. Kč)	Podpora na projekt (%)
A	40 532	58,55	965,86	77,70
B	470	0,68	18,05	1,45
C	28 230	40,78	259,19	20,85
Celkem	69 232	100,00	1 243,09	100,00

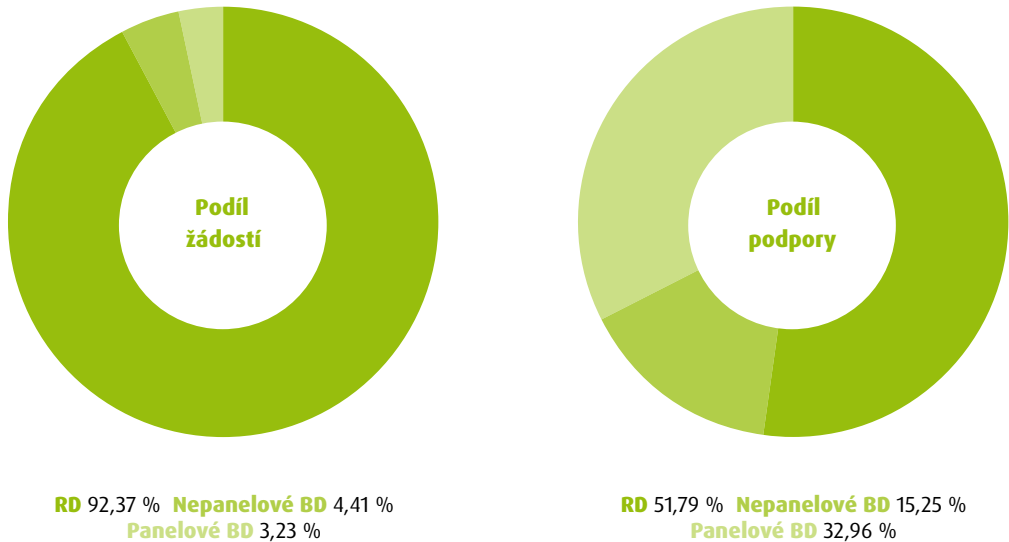
10.11. Struktura proplacených žádostí podle typu nemovitosti

I pro zjištění struktury proplacených žádostí dle typu nemovitosti byly použity žádosti proplacené v letech 2009 – 2013. Investiční podpora spolu s bonusem a podpora na projekt byly vypláceny samostatně a proto jsou uvedeny počty žádostí pro každý typ podpory zvlášť.

V počtu žádostí s vyplacenou investiční podporou a bonusem převažují rodinné domy, tvoří 92,37 % proplacených žádostí. Připadá však na ně pouze 51,79 % vyplacené podpory.

Rovněž v případě počtu proplacených žádostí o dotaci na projekt převažují s 92,27 % rodinné domy. Připadá na ně 76,99 % podpory.

Obr. 13 **Struktura žádostí podle typu nemovitosti dle počtu žádostí s vyplacenou investiční podporou včetně bonusu a objemu podpory připadající na tyto žádosti**

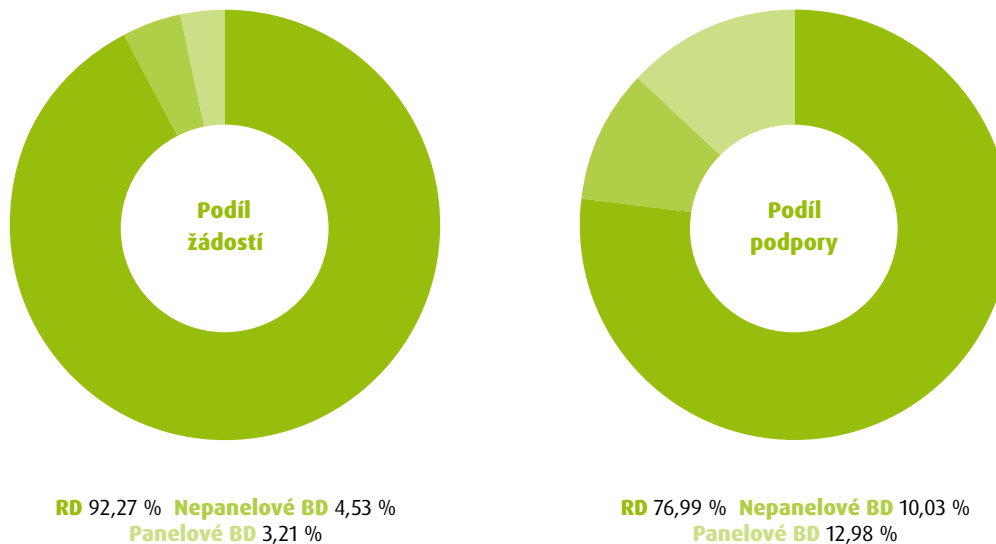

Tab. 31 **Objem investiční podpory včetně bonusu a počet proplacených žádostí v letech 2009 - 2013 dle typu nemovitosti**

Typ nemovitosti	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Investiční podpora a bonus (mil. Kč)	Investiční podpora a bonus (%)
Rodinné domy	68 273	92,37	9 784,88	51,79
Bytové domy nepanelové	3 258	4,41	2 881,36	15,25
Bytové domy panelové	2 385	3,23	6 228,50	32,96
Celkem	73 916	100,00	18 894,74	100,00

Obr. 14

Struktura žádostí podle typu nemovitosti dle počtu žádostí s vyplacenou podporou na projekt a objemu podpory připadající na tyto žádosti

Tab. 32 Objem podpory na projekt a počet proplacených žádostí v letech 2009 - 2013 dle typu nemovitosti

Typ nemovitosti	Počet žádostí	Počet žádostí (%)	Podpora na projekt (mil. Kč)	Podpora na projekt (%)
Rodinné domy	63 878	92,27	957,08	76,99
Bytové domy nepanelové	3 134	4,53	124,70	10,03
Bytové domy panelové	2 220	3,21	161,31	12,98
Celkem	69 232	100,00	1 243,09	100,00

10.12. Investiční náklady

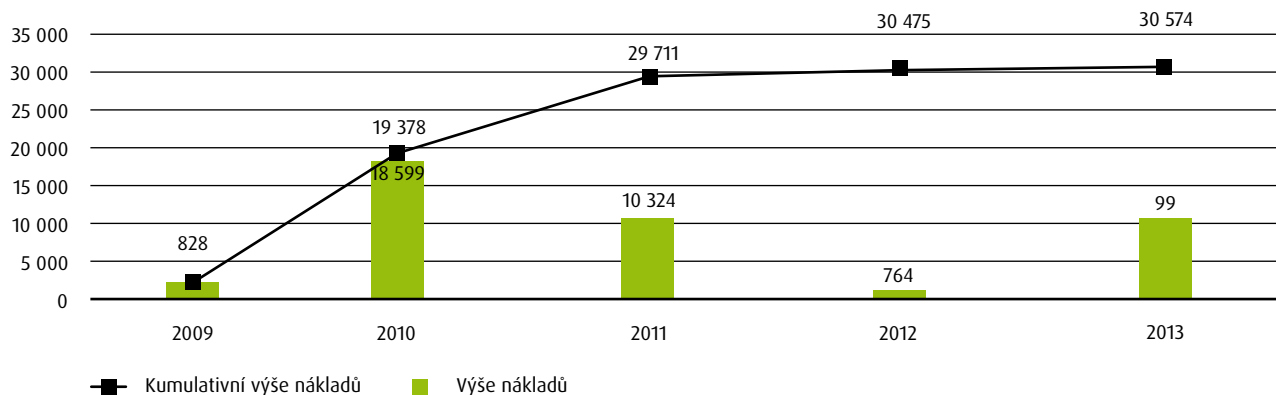
Pohled z hlediska investičních nákladů je důležitý pro porovnání, zda Program naplňuje jeden ze svých strategických cílů, kterým je vytvoření nových pracovních míst nebo zachování stávajících pracovních míst v sektoru malých a středních podniků.

Jako podkladová data byla vzata skutečná výše investičních nákladů u žádostí registrovaných v letech 2009 - 2013. Do analýzy investičních nákladů byly zahrnuty pouze žádosti, u kterých byly v letech 2009 - 2013 skutečné investiční náklady k dispozici. Celkový počet těchto žádostí činil 73 988.

Pro zhodnocení vývoje průměrných investičních nákladů byly jako podklady využity údaje u rodinných domů (vzhledem k velké míře disproporce u projektů na bytových domech). Vzhledem k malému počtu žádostí pro oblast podpory B, byla pro grafické znázornění použita data pouze pro oblast podpory A a C. Pro zhodnocení byly opět použity pouze žádosti, u kterých byly k dispozici skutečné investiční náklady. Počet těchto žádostí činil 68 323.

Na základě investičních nákladů byl rovněž proveden výpočet, kolik pracovních míst Program vytvořil nebo pomohl zachovat. Výpočet došel k výsledku 10 192 nových nebo zachovaných pracovních míst.

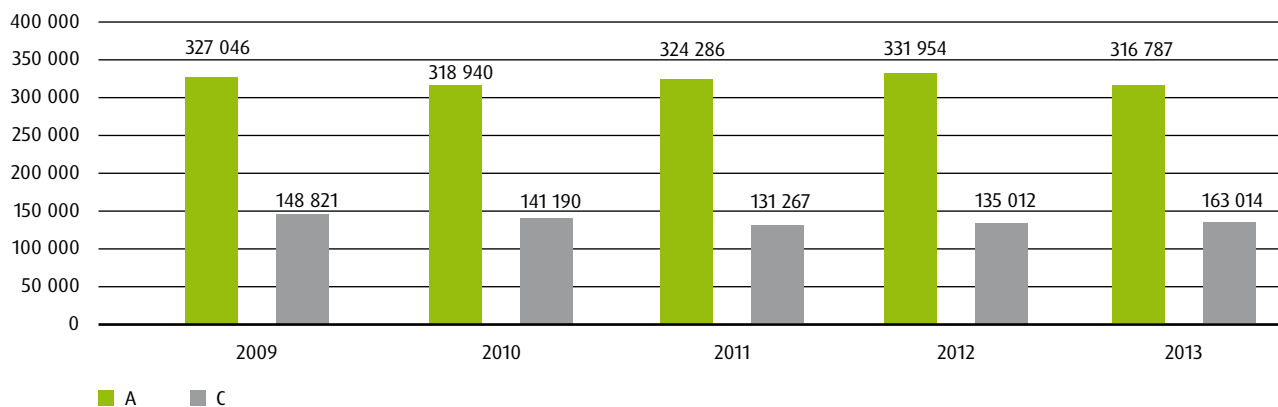
Obr. 15 Vývoj skutečných investičních nákladů v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč)

Tab. 33 Vývoj skutečných investičních nákladů v letech 2009 - 2013 (v mil. Kč)

Rok	Objem investičních nákladů (mil. Kč)	Objem investičních nákladů kumulativně (mil. Kč)	Počet žádostí
2009	828,31	828,31	3 070
2010	18 558,50	19 386,81	50 017
2011	10 323,87	29 710,68	19 332
2012	764,01	30 474,69	1 499
2013	99,47	30 574,16	70

Obr. 16 Rodinné domy: vývoj průměrné výše skutečných investičních nákladů v letech 2009 - 2013 (v Kč)

Tab. 34 Rodinné domy - Vývoj průměrné výše skutečných investičních nákladů v letech 2009 - 2013 (v Kč)

Rok	Oblast A - průměrná výše investice (Kč)	Oblast B - průměrná výše investice (Kč)	Oblast C - průměrná výše investice (Kč)
2009	327 045,98	1 066 622,63	148 821,25
2010	318 940,13	1 673 017,30	141 190,48
2011	324 285,60	1 481 715,52	131 266,63
2012	331 954,01	1 258 242,64	135 011,83
2013	316 786,95	2 216 426,67	163 013,62
Celkem	321 145,33	1 530 068,75	139 899,57

Tab. 35 Výpočet nových nebo zachovaných pracovních míst

Hodnoty pro výpočet nových nebo zachovaných pracovních míst	
Průměrný hodinový náklad ²⁰	212,4
Fond pracovní doby (průměr za roky 2009 – 2013)	252,20 dní
Počet hodin v rámci 1 pracovního dne	8 h
Náklady na 1 pracovní místo na rok (Fond pracovní doby x (Průměrný hodinový náklad x Počet hodin v rámci 1 pracovního dne)	428 538,24
Náklady na 1 pracovní místo na roky 2009 – 2013 (Náklady na rok x 4,5) ²¹	1 499 883,84
Náklady na pracovní místa ²² (Skutečné investiční náklady/2)	15 287 081 722
Počet nových nebo udržitelných pracovních míst (náklady na pracovní místa: náklady na 1 pracovní místo na roky 2009 – 2013)	10 192,18 nových nebo udržovaných pracovních míst

10.13. Výše podpory a investice dle oblasti podpory (rodinné domy)

Důležitým předpokladem pro úspěšné čerpání výnosů z prodeje AAUs v podobě podpory na opatření Programu je zájem o tuto podporu ze strany koncového žadatele. Je tedy zajímavé porovnat průměrnou výši podpory na jednotlivé podoblasti vzhledem k průměrným nákladům na realizaci opatření.

Jako podkladová data byly zahrnuty všechny relevantní žádosti registrované v letech 2009 – 2013 týkající se rodinných domů, kde již byla doložena realizace a u kterých jsou dostupné údaje o skutečných investičních nákladech.

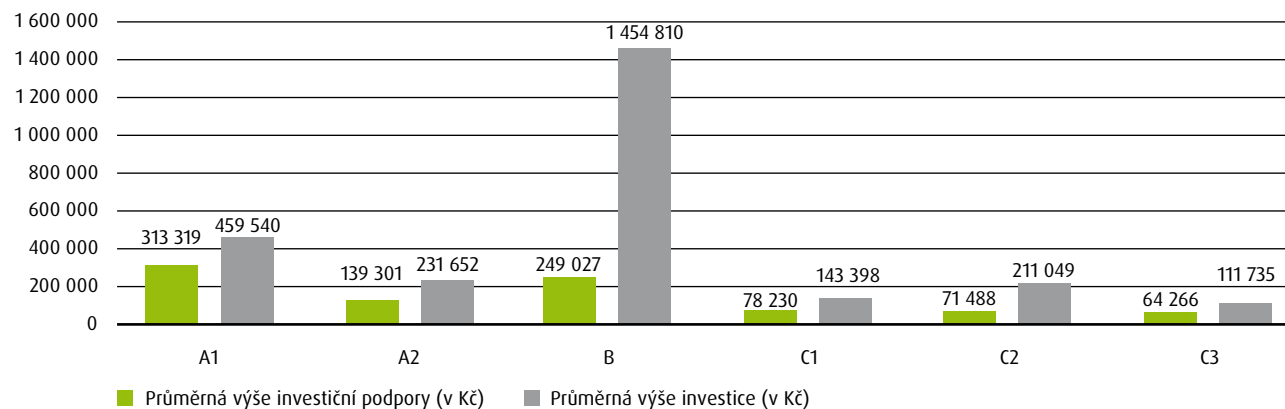
Nejvíce motivující byla pro žadatele s již realizovaným opatřením podpora pro podoblast A.1 (celkové zateplení) – v průměru 68,18 % z investičních nákladů.

20 Zdroj: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/2E0043ECF1/\\$File/31121302.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/2E0043ECF1/$File/31121302.pdf).

21 Program v roce 2009 začal až v dubnu, proto byla použita hodnota 4,5 let.

22 Do výpočtu je zahrnut expertní odhad, na jehož základě jsou ceny stavebních prací tvořeny z jedné poloviny cenou materiálu a z jedné poloviny cenou práce.

Obr. 17 Srovnání průměrné výše investiční podpory a průměrné výše investice pro oblast a podoblasti Programu – rodinné domy

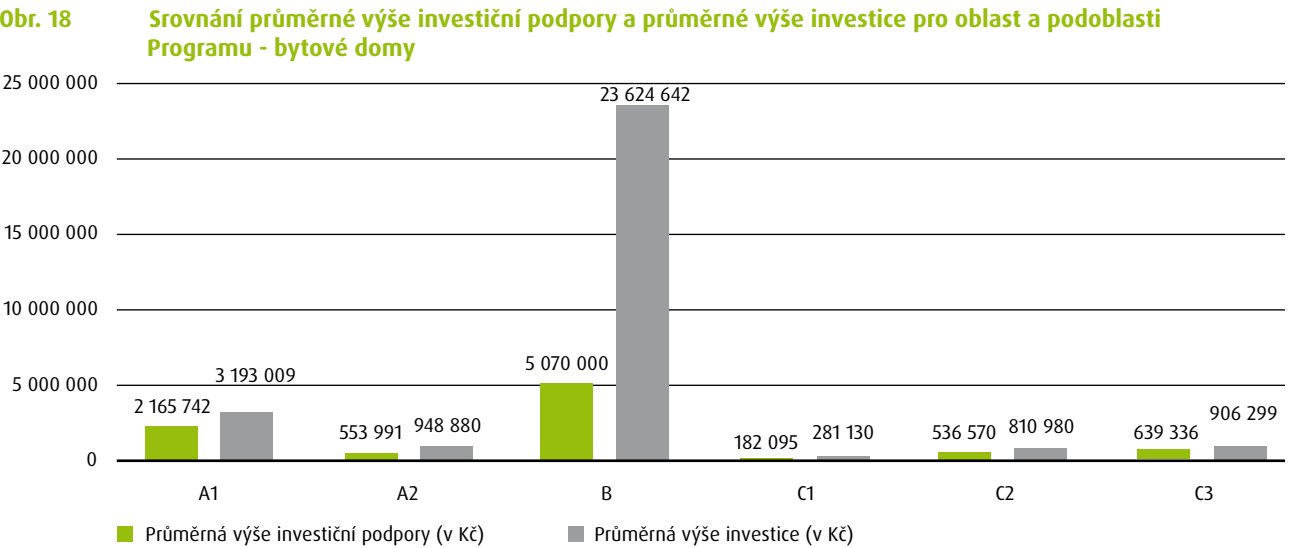
Tab. 36 Srovnání průměrné výše investiční podpory a průměrné výše investice pro oblast a podoblasti Programu

Oblast podpory	Průměrná výše investiční podpory (Kč)	Průměrná výše investice (Kč)	Podíl průměrné výše investiční podpory na průměrné výši investice (%)
A1	313 318,87	459 539,92	68,18
A2	139 300,87	231 651,58	60,13
B	249 027,03	1 454 809,90	17,12
C1	78 230,03	143 398,02	54,55
C2	71 488,32	211 049,41	33,87
C3	64 266,44	111 735,21	57,52
Všechny oblasti	158 605,88	265 131,01	59,82

10.14. Výše podpory a investice dle oblasti podpory (bytové domy)

V případě bytových domů byla pro žadatele nejvíce motivující rovněž podpora pro podoblast A.1 – v průměru 67,83 % z investičních nákladů.

Jako podkladová data byly zahrnuty všechny relevantní žádosti registrované v letech 2009 – 2013 týkající se bytových domů, kde již byla doložena realizace a u kterých jsou dostupné údaje o skutečných investičních nákladech.

Tab. 37 Srovnání průměrné výše investiční podpory a průměrné výše investice pro oblast a podoblasti Programu

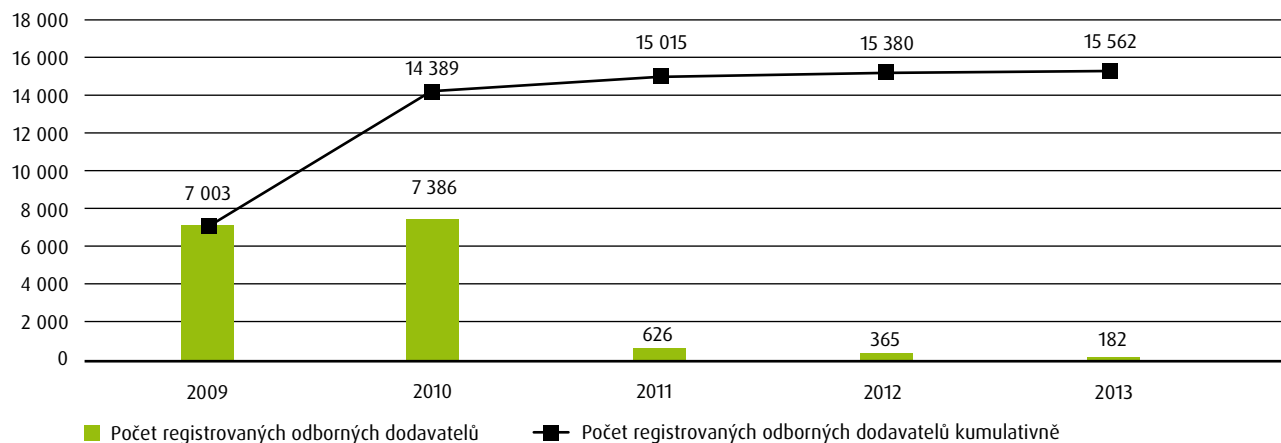
Oblast podpory	Průměrná výše investiční podpory (Kč)	Průměrná výše investice (Kč)	Podíl průměrné výše investiční podpory na průměrné výši investice (%)
A1	2 165 742,46	3 193 008,62	67,83
A2	553 990,63	948 879,80	58,38
B	5 070 000,00	23 624 642,00	21,46
C1	182 095,31	281 130,09	64,77
C2	536 570,43	810 979,71	66,16
C3	639 335,53	906 298,64	70,54
Všechny oblasti	1 659 251,80	2 496 903,65	66,45

10.15. Seznam odborných dodavatelů

Jako podkladová data byly použity záznamy ze Seznamu odborných dodavatelů s údaji o měsíci schválení odborných dodavatelů a jejich regionální působnosti. Jedná se o kraje působnosti, které dodavatelé uvedli při registraci do Seznamu odborných dodavatelů. Jeden dodavatel tak může působit na území celé České republiky.

Od začátku Programu do konce roku 2013 bylo v seznamu odborných dodavatelů schváleno 15 562 firem. Nejvíce dodavatelů uvedlo působnost ve Středočeském kraji a v Praze.

Obr. 19 Vývoj počtu schválených odborných dodavatelů v letech 2009 - 2013

Tab. 38 Regionální působnost odborných dodavatelů

Kraj	Počet schválených dodavatelů působících v kraji
Středočeský kraj	8 409
Praha	8 002
Jihomoravský kraj	6 282
Moravskoslezský kraj	5 903
Královohradecký kraj	5 649
Pardubický kraj	5 598
Olomoucký kraj	5 542
Vysočina	5 521
Jihočeský kraj	5 421
Zlínský kraj	5 369
Plzeňský kraj	5 304
Liberecký kraj	5 135
Ústecký kraj	5 028
Karlovarský kraj	4 701

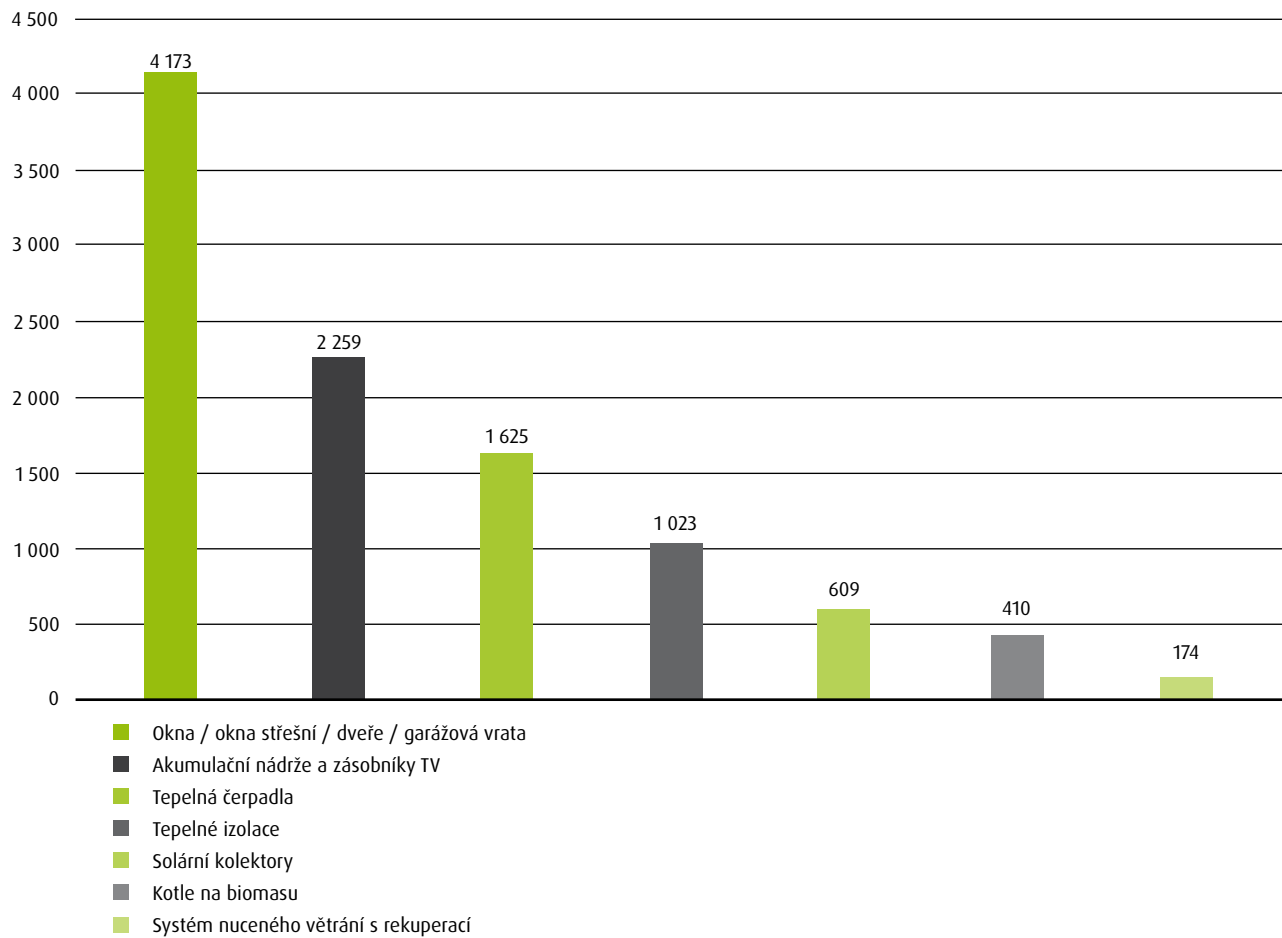
10.16. Seznam výrobků a technologií

Jako podkladová data byly použity záznamy ze Seznamu výrobků a technologií s údaji o měsíci schválení výrobku nebo technologie a zemi původu výrobku nebo technologie.

V letech 2009 až 2013 bylo v seznamu výrobků a technologií schváleno 10 273 položek.

Převažující zemí původu je Česká republika, dále jsou významně zastoupeny také Německo, Polsko, Itálie a Rakousko.

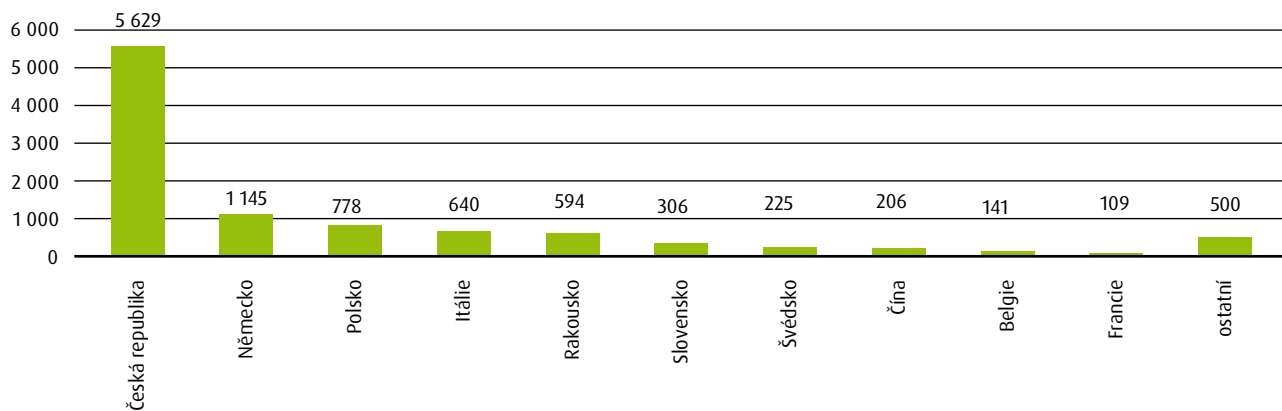
Obr. 20 Zastoupení výrobků a technologií schválených v letech 2009 – 2013

Tab. 39 Zastoupení výrobků a technologií schválených v letech 2009 - 2013

Výrobky a technologie	Počet schválených výrobků a technologií	Podíl na celkovém počtu schválených výrobků a technologií (%)
Okna/Okna střešní/Dveře/Garážová vrata	4 173	40,62
Akumulační nádrže a zásobníky TV	2 259	21,99
Tepelné čerpadla	1 625	15,82
Tepelné izolace	1 023	9,96
Solární kolektory	609	5,93
Kotle na biomasu	410	3,99
Systém nuceného větrání s rekuperací	174	1,69
Celkem	10 273	100,00

Obr. 21 Země původu výrobků a technologií schválených v letech 2009 - 2013

Tab. 40 Země původu výrobků a technologií schválených v letech 2009 - 2013

Země původu	Počet schválených výrobků a technologií	Podíl na celkovém počtu schválených výrobků a technologií (%)
Česká republika	5 629	54,79
Německo	1 145	11,15
Polsko	778	7,57
Itálie	640	6,23
Rakousko	594	5,78
Slovensko	306	2,98
Švédsko	225	2,19
Čína	206	2,01
Belgie	141	1,37
Francie	109	1,06
Ostatní	500	4,87
Celkem	10 273	100,00

11. Finanční a věcný pokrok Programu – budovy veřejného sektoru

11.1. Počet registrovaných žádostí

Jako podkladová data pro tento pohled byly vzaty žádosti podané v roce 2010 a zaregistrované v systému ke konci roku 2013.

Z 1 144 žádostí je 569 aktivních žádostí (bez žádostí ve stavu „Žádost zrušena“, „Žádost zamítnuta“ a „Žádost neakceptována“). Z aktivních žádostí bylo projednáno 109 žádostí Radou Fondu.

Tab. 41 **Přehled žádostí projednaných na zasedáních Rady Fondu**

Rada Fondu	Počet žádostí k projednání
102. RF pr	17
104. RF	6
105. RF	86
Celkem	109

11.2. Struktura žádostí dle stavu v IS GIS

Jako podkladová data pro tento pohled byly vzaty žádosti zaregistrované do konce roku 2013.

K tomuto datu se 38,37 % žádostí nacházelo ve stavu „žádost akceptována - zásobník“ a 8,83 % ve stavu „vyrozumění vytištěno“. Naproti tomu 33,48 % žádostí bylo ve stavu „žádost zrušena“ a 11,28 % ve stavu „žádost zamítnuta“.

Tab. 42 Struktura žádostí dle jejich stavu v IS GIS

Stav žádosti	Počet žádostí ve stavu	Podíl na celkovém počtu žádostí (%)
Podpora vyplacena	1	0,09
Žádost o stanovisko vytištěna	13	1,14
Vyrozumění vytištěno	101	8,83
Žádost schválena	1	0,09
Žádost zamítnuta	129	11,28
Žádost zrušena	383	33,48
Žádost připravená na schvalování	1	0,09
Žádost akceptována - zásobník	439	38,37
Žádost neakceptována	63	5,51
Žádost akceptována	13	1,14
Celkem	1 144	100,00

11.3. Počet žádostí dle regionů

Tento pohled ukazuje, jaké je regionální rozložení žádostí v rámci podpory veřejných budov a umožňuje posoudit, zda existují regiony, ve kterých je výrazně podprůměrný počet žádostí či naopak výrazně nadprůměrný počet žádostí. Jako podkladová data byly zahrnuty všechny žádosti registrované ke konci roku 2013²⁰ dle identifikátoru místa realizace projektu.

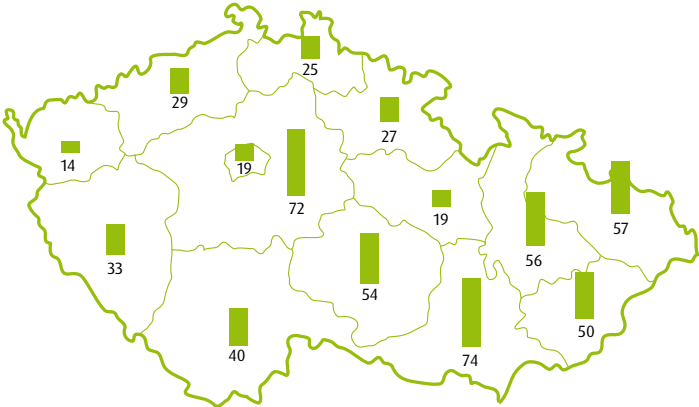
Nejvíce zaregistrovaných žádostí připadá na Jihomoravský a Středočeský kraj, nejméně na Prahu, Pardubický a Karlovarský kraj.

20 Bez žádostí ve stavech „Žádost zrušena“, „Žádost zamítnuta“ a „Žádost neakceptována“.

Tab. 43 Počet žádostí dle umístění nemovitosti

Kraj	Počet žádostí	Podíl na celkovém počtu žádostí (%)
Jihomoravský kraj	74	13,01
Středočeský kraj	72	12,65
Moravskoslezský kraj	57	10,02
Olomoucký kraj	56	9,84
Vysočina	54	9,49
Zlínský kraj	50	8,79
Jihočeský kraj	40	7,03
Plzeňský kraj	33	5,80
Ústecký kraj	29	5,10
Královéhradecký kraj	27	4,75
Liberecký kraj	25	4,39
Pardubický kraj	19	3,34
Praha	19	3,34
Karlovarský kraj	14	2,46
Celkem	569	100,00

Obr. 22 Struktura počtu žádostí podle umístění nemovitosti

11.4. Výše podpory dle regionů

Cílem tohoto pohledu je porovnat výši podpory v daném regionu s celkovým objemem podpory, který na žádosti v oblasti podpory budov veřejného sektoru připadá. Jako podkladová data byla vzata celková výše požadované podpory připadající na žádosti registrované do konce roku 2013²¹ podle kraje realizace projektu.

Nejvyšší výše podpory připadá na nemovitosti umístěné v Moravskoslezském kraji.

Tab. 44 **Výše podpory podle regionu (v Kč)**

Kraj	Výše podpory (Kč)	Podíl na celkové podpoře (%)
Jihomoravský kraj	334 252 304	12,73
Středočeský kraj	329 619 030	12,55
Moravskoslezský kraj	307 753 802	11,72
Olomoucký kraj	277 001 034	10,55
Vysočina	229 228 235	8,73
Zlínský kraj	232 496 172	8,86
Jihočeský kraj	194 129 790	7,39
Plzeňský kraj	174 792 877	6,66
Ústecký kraj	158 131 576	6,02
Královéhradecký kraj	146 997 527	5,60
Liberecký kraj	83 403 908	3,18
Pardubický kraj	63 581 480	2,42
Praha	62 659 092	2,39
Karlovarský kraj	31 401 336	1,20
Celkový součet	2 625 448 163	100,00

21 Nejsou zahrnuty žádosti ve stavech „Žádost zrušena“, „Žádost zamítnuta“ a „Žádost neakceptována“.

12. Environmentální přínosy

12.1. Kumulativní vývoj odhadované redukce emisí CO₂ do 31. 12. 2013

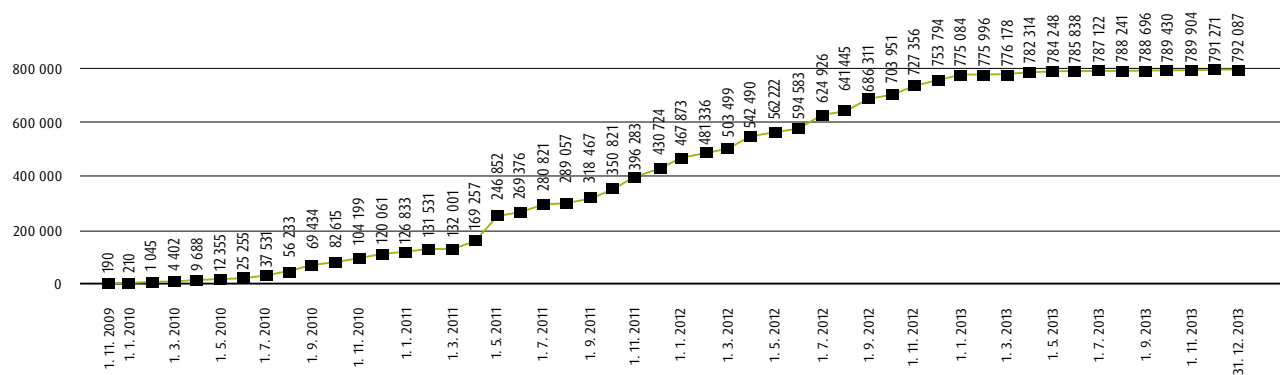
Redukce emisí CO₂ je stěžejním indikátorem Programu a je i podkladem pro výpočet greeningu. Následující pohledy vycházejí z žádostí vyplacených do konce roku 2013. Jedná se o žádosti, u nichž byla vyplacena celková nebo částečná investiční podpora; nejsou zahrnuty žádosti, u nichž byla vyplacena pouze podpora na projekt.

Z hlediska environmentálního přínosu Programu jsou vyplacené žádosti relevantnější než žádosti registrované.

Tab. 45 Kumulativní vývoj odhadované redukce emisí CO₂ do 31. 12. 2013

Datum	Odhadované redukce emisí (t CO ₂ /rok)	Datum	Odhadované redukce emisí (t CO ₂ /rok)	Datum	Odhadované redukce emisí (t CO ₂ /rok)
30.11.2009	190	30.4.2011	246 852	30.9.2012	703 951
31.12.2009	210	31.5.2011	269 376	31.10.2012	727 356
31.1.2010	1 045	30.6.2011	280 821	30.11.2012	753 794
28.2.2010	4 402	31.7.2011	289 057	31.12.2012	775 084
31.3.2010	9 688	31.8.2011	318 467	31.1.2013	775 996
30.4.2010	12 355	30.9.2011	350 821	28.2.2013	776 187
31.5.2010	25 255	31.10.2011	396 283	31.3.2013	782 314
30.6.2010	37 531	30.11.2011	430 724	30.4.2013	784 248
31.7.2010	56 233	31.12.2011	467 873	31.5.2013	785 838
31.8.2010	69 434	31.1.2012	481 336	30.6.2013	787 122
30.9.2010	82 615	29.2.2012	503 499	31.7.2013	788 241
31.10.2010	104 199	31.3.2012	542 490	31.8.2013	788 696
30.11.2010	120 061	30.4.2012	562 222	30.9.2013	789 430
31.12.2010	126 833	31.5.2012	594 583	31.10.2013	789 904
31.1.2011	131 531	30.6.2012	624 926	30.11.2013	791 271
28.2.2011	132 001	31.7.2012	641 445	31.12.2013	792 087
31.3.2011	169 257	31.8.2012	686 311		

Obr. 23 Kumulativní vývoj odhadované redukce emisí CO₂ do 31. 12. 2013

12.2. Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ dle oblasti podpory Programu

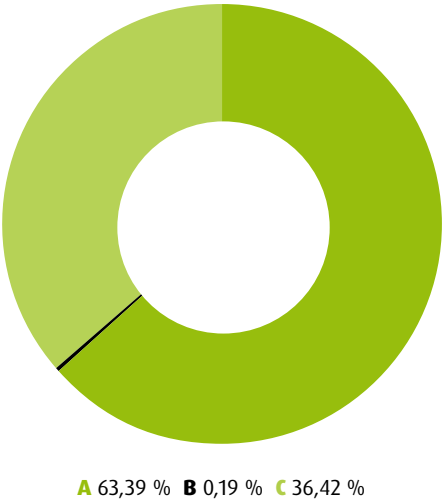
Roční redukce emisí CO₂ dle oblastí podpory umožňuje posoudit příspěvek jednotlivých oblastí podpory k naplňování cílů Programu, a posoudit tak účinnost podpory Programu. Jako podkladová data byly opět použity údaje o redukcí emisí ze žádostí vyplacených do 31. 12. 2013.

V redukcí emisí CO₂ převažuje oblast A s podílem 63,39 %. Oblast C má podíl 36,42 %. Podíl oblasti B je téměř zanedbatelný, a to především kvůli nízkému počtu podaných žádostí v této oblasti.

Tab. 46 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách dle oblasti podpory

Oblast podpory	Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ (t)	Podíl na celkové předpokládané redukci emisí (%)
A	502 105	63,39
B	1 516	0,19
C	288 466	36,42
Celkem	792 087	100,00

Obr. 24 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách dle oblasti podpory

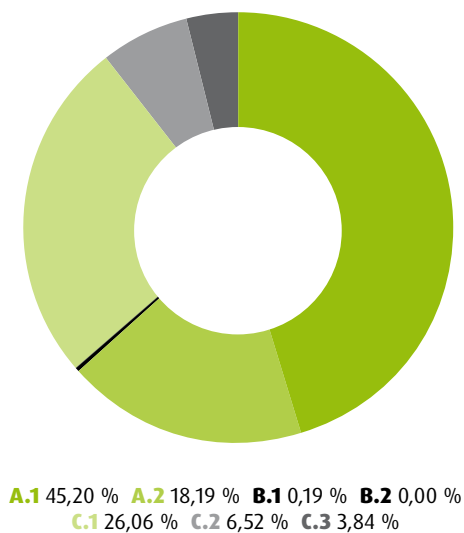
12.2.1. Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ dle podoblasti podpory Programu

Při rozčlenění předpokládané redukce emisí dle podoblastí podpory jsou patrné další rozdíly. V případě oblasti A je patrný vyšší podíl podoblasti A.1 vůči podoblasti A.2 – v oblasti A.1 je podíl redukce emisí CO₂ přes 45 % z celku. V oblasti C je patrná převaha podoblasti C.1 – přes 26 % celkové předpokládané redukce emisí CO₂. Jedná se o opatření podporující výměnu neekologického zdroje vytápění za kotel na biomasu nebo tepelné čerpadlo.

Tab. 47 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách dle podoblasti podpory

Oblast podpory	Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ (t)	Podíl na celkové předpokládané redukci emisí (%)
A1	358 019	45,20
A2	144 086	18,19
B1	1 490	0,19
B2	26	0,00
C1	206 408	26,06
C2	51 631	6,52
C3	30 427	3,84
Celkem	792 087	100,00

Obr. 25 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách dle podoblasti podpory

12.2.2. Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ dle podoblasti podpory Programu a typu nemovitosti

Významné rozdíly v předpokládané roční redukci CO₂ byly také zaznamenány v podílu jednotlivých typů nemovitosti a podoblasti podpory. Nejvyšší objem předpokládané roční redukce emisí CO₂ v přepočtu na m² a bytovou jednotku byl vypočítán u rodinných domů v podoblasti podpory A.1.

Tab. 48 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách v rámci podoblasti podpory a v přepočtu na m² a bytové jednotky

Oblast podpory	Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ (t)	Podlahová plocha nová v m ²	Přepočet předpokládané redukce emisí CO ₂ na m ²	Počet bytových jednotek	Přepočet předpokládané redukce emisí CO ₂ na b.j.
BD	251 964	10 009 293	0,025	135 883	1,854
A1	220 672	8 303 819	0,027	113 596	1,943
A2	31 292	1 705 474	0,018	22 287	1,404
RD	250 141	6 769 324	0,037	48 131	5,197
A1	137 347	2 831 686	0,049	19 363	7,093
A2	112 794	3 937 638	0,029	28 768	3,921

12.2.3. Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ dle typu zařízení v oblasti C

V rámci oblasti podpory C mají nejvýznamnější podíl na předpokládané redukci emisí CO₂ nízkoemisní zdroje na biomasu. Při porovnání s celkovou předpokládanou redukcí emisí CO₂ se jedná o 22,33 % a v rámci oblasti podpory C činí podíl 61,33 %. S výrazným odstupem následují tepelná čerpadla a solární systémy pro přípravu teplé vody a přitápění.

Tab. 49 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách v členění podle typu zařízení v oblasti podpory

Typ zařízení	Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ (t)	Podíl na předpokládané redukci emisí CO ₂ v oblasti podpory C (%)	Podíl na celkové předpokládané redukci emisí CO ₂ (%)
Nízkoemisní zdroj na biomasu	176 903	61,33	22,33
Tepelná čerpadla	81 136	28,13	10,24
Solární systémy pro přípravu teplé vody a přitápění	30 427	10,55	3,84
Celkem	288 466	100,00	36,42

12.3. Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ dle typu nemovitosti

Roční redukce CO₂ dle typu nemovitosti umožňují posoudit příspěvek jednotlivých typů nemovitosti k naplňování cílů Programu, a posoudit tak účinnost podpory Programu pro jednotlivé typy nemovitostí. Jako podkladová data byly i v této kapitole použity údaje o redukci emisí CO₂ u vyplacených žádostí do 31. 12. 2013 v členění dle typu nemovitostí.

Z posouzení je patrná převaha rodinných domů, přes 67 % celkové roční redukce CO₂. V rámci kategorie bytových domů je vyšší podíl panelových bytových domů na celkové předpokládané roční redukci emisí CO₂.

Tab. 50 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách dle typu nemovitosti

Typ objektu	Počet žádostí	Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ (t)	Podíl na celkové předpokládané redukci emisí CO ₂ (%)
BD-N	3 258	88 126	11,13
BD-P	2 385	170 603	21,54
RD	68 273	533 358	67,34
Celkem	73 916	792 087	100,00

Obr. 26 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ v tunách dle typu nemovitosti

12.4. Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ dle regionů

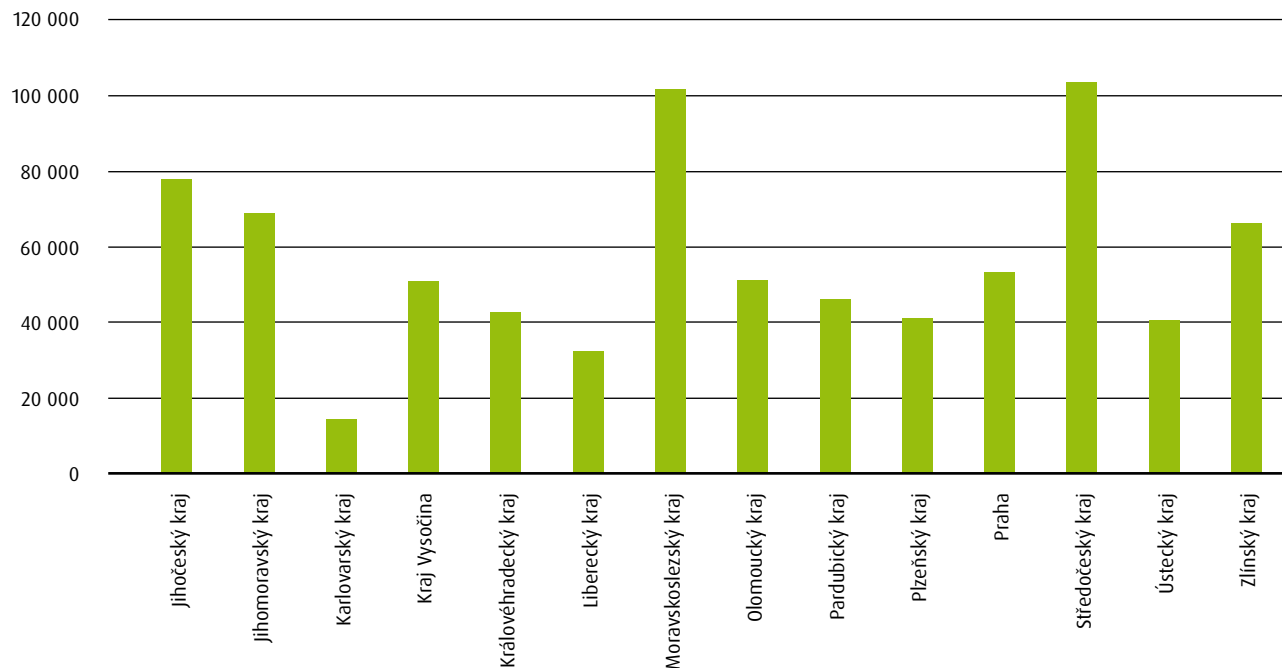
Roční redukce CO₂ v jednotlivých krajích umožňují posoudit regionální strukturu redukce emisí CO₂ a příspěvek k naplňování cílů Programu v rámci jednotlivých krajů. Jako podkladová data byly i v tomto případě použity údaje o redukci emisí CO₂ ze žádostí vyplacených v období do 31. 12. 2013.

Bylo zjištěno, že regionální struktura předpokládané redukce emisí vykazuje výraznou rozdílnost. Vysoká redukce emisí CO₂ byla pozorována zejména u Středočeského a Moravskoslezského kraje. Nejnižší podíl má Karlovarský kraj. Toto rozložení souvisí především s počtem žádostí ve jmenovaných krajích.

Tab. 51 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ na úrovni krajů

Kraj	Předpokládaná roční redukce emisí CO ₂ (t)	Podíl na celkové předpokládané redukci emisí CO ₂ (%)
Jihomoravský kraj	76 954	9,72
Středočeský kraj	68 213	8,61
Moravskoslezský kraj	14 182	1,79
Olomoucký kraj	53 119	6,71
Vysočina	40 322	5,09
Zlínský kraj	33 386	4,21
Jihočeský kraj	102 711	12,97
Plzeňský kraj	51 016	6,44
Ústecký kraj	46 034	5,81
Královehradecký kraj	40 217	5,08
Liberecký kraj	56 218	7,10
Pardubický kraj	103 579	13,08
Praha	40 221	5,08
Karlovarský kraj	65 917	8,32
Celkem	792 087	100,00

Obr. 27 Předpokládaná roční redukce emisí CO₂ na úrovni krajů (v tunách)

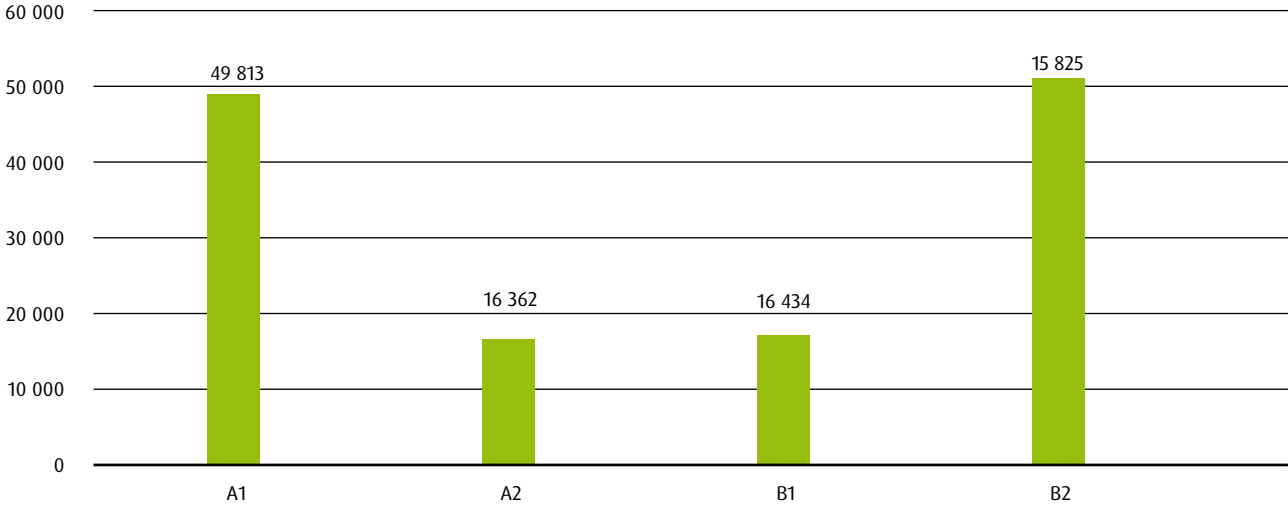
12.5. Průměrná úspora tepla na vytápění dle podoblasti podpory

Pro výpočet úspory tepla na vytápění byla použita data týkající se vyplacených žádostí do 31. 12. 2013. Nejvyšší hodnota průměrné úspory tepla na vytápění byla zjištěna v podoblasti A.1 – 49 813 kWh/rok.

Tab. 52 **Průměrná úspora tepla na vytápění dle podoblasti podpory**

Podoblast podpory	Průměrná úspora tepla (kWh/rok)
A1	49 813
A2	16 362
B1	16 434
B2	15 825

Obr. 28 **Průměrná úspora tepla na vytápění dle podoblasti podpory (kWh/rok)**

12.6. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie

12.6.1. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie dle podoblasti podpory

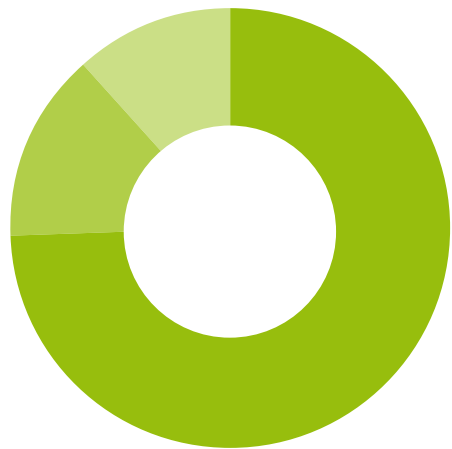
Nejvyšší podíl na výrobě tepla z OZE má podoblast podpory C.1 - 74,6 % z celku.

Podrobný pohled ukazuje, že největší podíl na výrobě tepla z OZE má podoblast C.1.1.3 (Výměna neekologického zdroje vytápění za nízkemisní zdroj na biomasu se samočinnou dodávkou paliva), a to 37,4 %.

Tab. 53 Výroba tepla z OZE dle podoblasti podpory

Podoblast podpory	Výroba tepla z OZE (MWh/rok)	Podíl podoblasti podpory na celkové výrobě tepla (%)
C.1	332 108	74,6
C.2	62 603	14,1
C.3	50 236	11,3
Celkem	444 946	100,00

Obr. 29 Výroba tepla z OZE dle podoblasti podpory

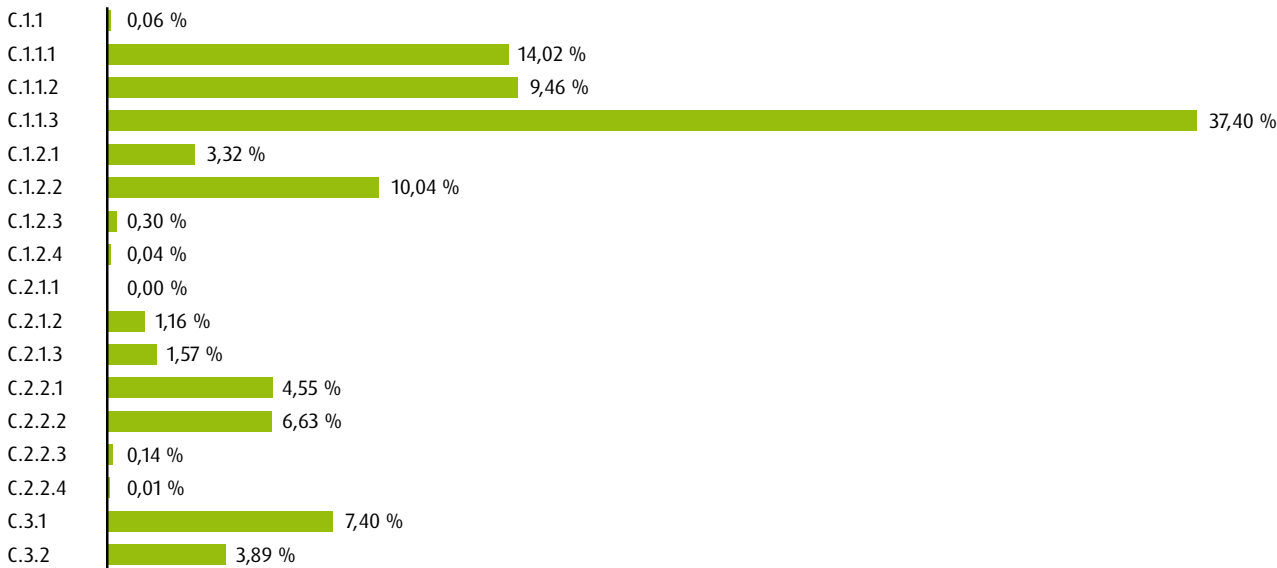

C.1 74,6 % **C.2** 14,1 % **C.3** 11,3 %

Tab. 54 Roční výroba tepla z OZE dle konkrétních opatření v oblasti C

Opatření		Roční výroba tepla z OZE (MWh/rok)	Podíl opatření na celkové výrobě tepla z OZE (%)
C.1.1	Výměna neekologického zdroje vytápění nízkemisními zdroji na biomasu	261	0,06
C.1.1.1	Výměna neekologického zdroje nízkemisním zdrojem na biomasu (ruční dodávka paliva, bez nebo s malou akumulační nádrží)	62 403	14,02
C.1.1.2	Výměna neekologického zdroje nízkemisním zdrojem na biomasu (ruční dodávka paliva, s velkou akumulační nádrží)	42 086	9,46
C.1.1.3	Výměna neekologického zdroje nízkemisním zdrojem na biomasu (samočinná dodávka paliva)	166 430	37,40
C.1.2.1	Výměna neekologického vytápění účinnými tepelnými čerpadly (TČ typu země-voda)	14 787	3,32
C.1.2.2	Výměna neekologického vytápění účinnými tepelnými čerpadly (TČ typu vzduch-voda)	44 663	10,04
C.1.2.3	Výměna neekologického vytápění účinnými tepelnými čerpadly (TČ typu voda-voda)	1 319	0,30
C.1.2.4	Výměna neekologického vytápění účinnými tepelnými čerpadly (TČ typu vzduch-vzduch)	159	0,04
C.2.1.1	Instalace nízkemisního zdroje na biomasu do novostaveb (ruční dodávka paliva, bez nebo s malou akumulační nádrží)	18	0,00
C.2.1.2	Instalace nízkemisního zdroje na biomasu do novostaveb (ruční dodávka paliva, s velkou akumulační nádrží)	5 173	1,16
C.2.1.3	Instalace nízkemisního zdroje na biomasu do novostaveb (samočinná dodávka paliva)	6 983	1,57
C.2.2.1	Instalace účinných tepelných čerpadel do novostaveb (TČ typu země-voda)	20 229	4,55
C.2.2.2	Instalace účinných tepelných čerpadel do novostaveb (TČ typu vzduch-voda)	29 518	6,63
C.2.2.3	Instalace účinných tepelných čerpadel do novostaveb (TČ typu voda-voda)	623	0,14
C.2.2.4	Instalace účinných tepelných čerpadel do novostaveb (TČ typu vzduch-vzduch)	58	0,01
C.3.1	Solární-termické systémy užívané pouze pro celoroční přípravu teplé vody	32 934	7,40
C.3.2	Solární-termické systémy užívané pro celoroční přípravu teplé vody a přitápění	17 302	3,89
Celkový součet		444 946	100,00

Obr. 30 Výroba tepla z OZE, struktura dle jednotlivých opatření v rámci podpory C

12.6.2. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie podle typu zařízení

V případě rozdělení žádostí dle typu zařízení se jako technologie s největším podílem na výrobě tepla z OZE ukázal nízkoemisní zdroj na biomasu s podílem téměř 64 %.

Tab. 55 Výroba tepla z OZE podle typu zařízení

Typ zařízení	Výroba tepla z OZE (MWh/rok)	Podíl typu zařízení na celkové výrobě tepla z OZE (%)
Nízkoemisní zdroj na biomasu	283 355	63,68
Tepelná čerpadla	111 356	25,03
Solární systémy pro přípravu teplé vody a vytápění	50 236	11,29
Celkem	444 946	100,00

12.6.3. Výroba tepla z OZE podle typu nemovitosti

Při porovnání podílu nemovitostí různého typu na výrobě tepla z OZE zcela převažují rodinné domy s podílem více než 97 %. Toto rozdělení souvisí s tím, že opatření v oblasti podpory C jsou prováděna především u rodinných domů.

Tab. 56 Výroba tepla z OZE podle typu nemovitosti

Typ nemovitosti	Výroba tepla z OZE (MWh/rok)	Podíl typu nemovitosti na celkové výrobě tepla z OZE (%)
Nepanelové bytové domy	8 733	1,96
Panelové bytové domy	2 875	0,65
Rodinné domy	433 338	97,39
Celkem	444 946	100,00

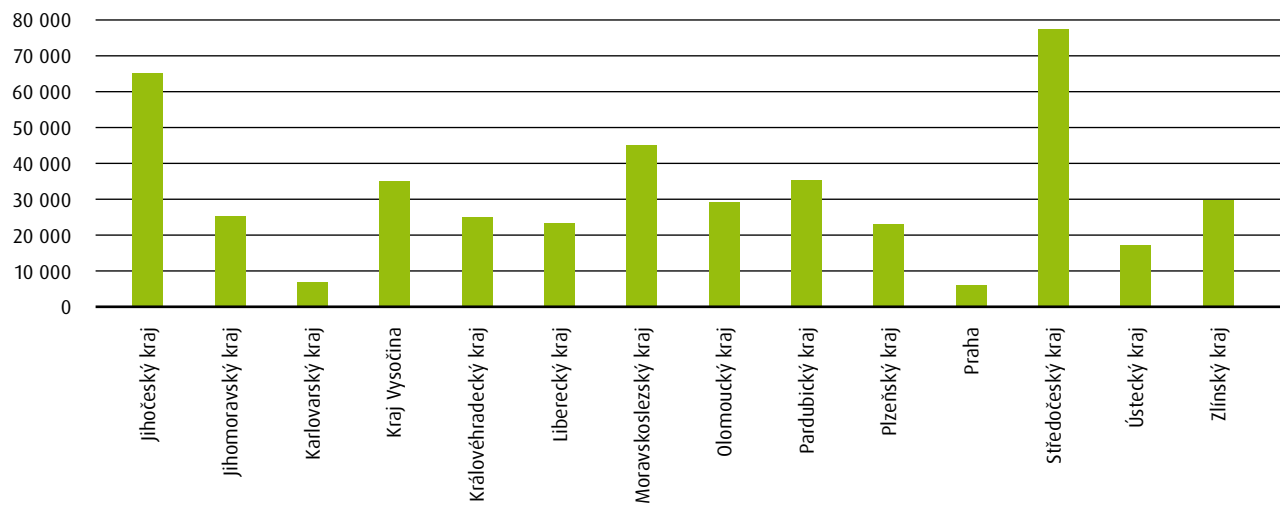
12.6.4. Výroba tepla z obnovitelných zdrojů energie podle krajů

Ve struktuře výroby tepla z OZE podle krajů je patrný vysoký podíl Středočeského (17,49 %) a Jihočeského kraje (14,65 %).

Tab. 57 Výroba tepla z OZE podle krajů

Kraj	Výroba tepla z OZE (MWh/rok)	Podíl kraje na celkové výrobě tepla z OZE (%)
Jihočeský kraj	65 170	14,65
Jihomoravský kraj	25 489	5,73
Karlovarský kraj	6 359	1,43
Kraj Vysočina	35 949	8,08
Královéhradecký kraj	24 329	5,47
Liberecký kraj	22 659	5,09
Moravskoslezský kraj	44 491	10,00
Olomoucký kraj	29 945	6,73
Pardubický kraj	34 546	7,76
Plzeňský kraj	23 117	5,20
Praha	7 950	1,79
Středočeský kraj	77 800	17,49
Ústecký kraj	17 302	3,89
Zlínský kraj	29 840	6,71
Celkem	444 946	100,00

Obr. 31 Výroba tepla z OZE podle krajů (MWh/rok)

13. Seznam podkladů

Kapitola 2.1:

Smlouvy s kupci emisních jednotek

Kapitola 2.2 a 2.3:

Programový a Implementační dokument programu Zelená úsporám, Směrnice č.9/2009 MŽP

Kapitola 2.3:

M. Zámečník, J. Hlaváč: Důvody pro zateplování domů: desetitisíce pracovních míst v Česku. Vydalo Hnutí Duha a Heinrich Böll Stiftung, prosinec 2010; Evaluační zpráva programu Zelená úsporám

Kapitola 3:

Směrnice MŽP č. 9/2009 MŽP a č. 7/2010, materiály SFŽP

Kapitola 4:

Dodatek č. 6 ke směrnici MŽP č. 9/2009, Dodatky č. 1 a 2 ke směrnici MŽP č. 7/2010, materiály SFŽP

Kapitola 5:

Statuty a jednací řády jednotlivých orgánů implementační struktury, smlouvy s kupci AAUs, další materiály SFŽP a MŽP

Kapitola 6:

Materiály SFŽP, Evaluační zpráva programu Zelená úsporám

Kapitola 7:

Implementační dokument programu Zelená úsporám

Kapitola 8:

Vytvořena pracovníky oddělení TA GIS

Kapitola 9:

Vytvořena pracovníky odboru komunikace, Evaluační zpráva programu Zelená úsporám

Kapitoly 10 a 11:

Vytvořeno na základě Evaluační zprávy programu Zelená úsporám, která byla zpracována společností Accenture. Data použitá pro přípravu Evaluační zprávy pocházejí především z IS-GIS, systému Atrium a informací poskytnutých pracovníky SFŽP.

Kapitola 12:

Vytvořeno na základě Výroční zprávy společnosti SEVEN a vlastních výpočtů pracovníků Oddělení reportingu

Web www.zelenausporam.cz E-mail dotazy@zelenausporam.cz Zelená linka 800 260 500

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY